

Årsrapporter 2018

Sammanställning av delägarnas skadeförebyggande arbete 2018

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Innehållsförteckning

Årsrapporter 2018	1
Gävle kommun.....	2
Sundsvalls kommun	14
Kiruna kommun.....	29
Piteå kommun	37
Uppsala kommun	53
Trollhättans Stad	62
Helsingborgs Stad.....	73
Örnsköldsviks kommun	79
Umeå kommun.....	91

Årsrapporter 2018

Svenska Kommun Försäkrings AB (SKFAB) är ett captivebolag som ägs av kommunerna Gävle, Sundsvall, Kiruna, Uppsala, Piteå, Trollhättan, Trondheim, Helsingborg, Umeå och Örnsköldsvik. Bolaget verkar för att delägarkommunerna och deras försäkrade bolag över tid dels ska få kostnadseffektiva försäkringslösningar anpassade till de risker som idag kan identifieras dels bedriva ett strukturerat arbete för att förebygga och reducera risker. Utifrån detta synsätt lägger SKFAB stor vikt på säkerhet och skadeförebyggande arbete där kommunerna med stöd från SKFAB kan minska riskerna för olyckor och skador samt öka säkerheten för innevånarna. Ambitionen är att arbeta på ett systematiskt och uthålligt sätt som utvecklas i takt med de förändringar i samhällsutvecklingen som sker.

Den nu presenterade sammanställningen återger och beskriver de åtgärder som genomförts under det gångna året, både från SKFAB:s sida och hos försäkrade kommuner och bolag. För kommuner och bolag speglar åtgärderna de riktlinjer och krav som försäkringstagarna har att följa. I redovisningen finns många goda exempel på skadeförebyggande åtgärder som bidrar till att minska riskerna och konsekvenserna av skador. Dessutom möjliggörs kunskapsöverföring och utbyte om skadeförebyggande och säkerhetskänsliga åtgärder. En del i detta arbete är bibehållandet och utvecklingen av det nätverk som etablerats genom återkommande RM-konferenser där kommunernas säkerhetsavdelningar har en viktig roll som sammanhållande kraft inom sina respektive kommunkoncerner.

Det är vår förhoppning att den här presenterade sammanställningen över genomförda åtgärder under 2018 sprids till förvaltningar och bolag som ett led i att stärka säkerheten och det skadeförebyggande arbetet. Tillsammans bidrar vi till att delägarkommunerna är och förblir säkra och trygga kommuner.

Jan Malmberg
VD

Clas Herbring
Chef Risk Management

Skadeförebyggande arbete 2018

Inledning och året som gått

Riskhanteringsåret 2018 kan i stort sammanfattas i att en lång, sträng och snörik vin ter med flera trafikmässiga utmaningar, avlöstes av en snabb snösmältningsprocess vilken orsakade flertalet översvämningar i Gävleån, men mest kännbart i Testeboån.¹ En intensiv gräsbrandssäsong följdes av en varm och torr sommar med rapporterad vattenbrist och så småningom omfattande skogsbränder i regionen². Hösten inleddes med ett omfattande utsläpp av tallbeckolja³ från en massaindustri som orsakade oljepåslag på både fastlandskusten och öarna i Gävles skärgård. Slutkonsekvenserna av detta utsläpp blir inte kända före dess att vi efter innevarande vinter kan genomföra syn i områden som blivit berörda och då rapporter från fastighetsägare och allmänhet som inleder sommarstugesäsongen 2019 och då ger oss en bild av läget. November/december kröntes av en serie anlagda bränder i bilar⁴ i framför allt två stadsdelar.

Skogsbränderna i Ljusdal där Gävle deltog med både personal och resurser har aktualiserat försäkringsfrågor för det fall Gävle skulle ta emot extern hjälp och av frivilliga i en motsvarande situation.

Vi har under året tack vare ett resurstillskott kunnat öka närvaron vid den säkerhetsplanering som föregått exempelvis nationaldagsfirande, stadsfest och bockinvigning. Även mindre arrangemang där högprofilerade deltagare gjort att riskanalyser genomförts och åtgärder vidtagits.

Organisering av säkerhetsarbetet

Säkerhetsenheten är organiserad inom kommunledningskontorets⁵ administrativa avdelning. Sedan september 2018 består enheten av fem årsarbetare och en behovsanställd säkerhetshandläggare som frigör övriga resurser att arbeta med frågor som rör civilt försvar och säkerhetsskydd.

-
1. https://www.msb.se/Upload/Forebyggande/Naturolyckor_klimat/oversvamning/Oversvamningsdirektivet/Rapporter/Testebo%C3%A5n%202015.pdf.
 2. <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/28735.pdf>
 3. <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/om-lansstyrelsen-i-uppsala/nyheter-och-press/ny-heter---uppsala/2018-11-02-oljeutslappet-i-skutskar.html>
 4. Under perioden 30 november till 19 december anlades vid tolv brandplatser bränder som förstörde sammanlagt 29 fordon.
 5. Ny organisation fr.o.m. 2019-01-01 inklusive ett namnbyte för Kommunledningskontoret till Sektorn för styrning och stöd Gävle.

Under året har en ny säkerhetschef tillträtt. Alla förvaltningar och bolag samt förbund, har med enstaka undantag, en eller flera utsedda säkerhetshandläggare.

Arbetet delas grovt upp i områdena internt skydd, krisberedskap, informationssäkerhet och social hållbarhet/trygghet.

Säkerhetsarbetet styrs av policyer och riktlinjer för säkerhet, informationssäkerhet, systematiskt brandskyddsarbete och krishanteringsarbete. För hantering av händelser enligt lagen om skydd mot olyckor finns ett handlingsprogram likväl som det finns riktlinjer och handlingsprogram för motverkande av våldsbejakande extremism. En uppdaterad säkerhetspolicy samt nytt reglemente för krisledning är processade men ännu inte beslutade i det politiska ledet.

Samarbetet med polisen regleras i en förnyad överenskommelse och har också utvecklats i ett nytt medborgarlöfte.

Säkerhetsenhetens arbete finansieras bl.a. genom anslag från kommunstyrelsen, genom det s.k. 2:4-anslaget och fr.o.m. 2017 också genom anslag för åtgärder syftande till att stärka det civila försvaret, medel som tilldelas genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Medel till skadeförebyggande insatser från Svenska Kommun Försäkrings AB kanaliseras huvudsakligen genom säkerhetsenheten.

Incidenter och skador

Gävle kommunkoncern har flera system för incident- och skaderapportering. Det mesta, men inte allt, sammanställs i SIV (skador i verksamheten).

Skaderapporteringssystemet SIV innehåller 938 skador för 2018 som fördelar sig över fyra olika kategorier som följer:

	<u>Antal</u>	<u>Preliminär kostnad</u>
• Ansvarsskador	104	1 793.977 kr
• Underhållsrelaterade	348	11.287.978 kr
• Olyckshändelser	27	2.929.500 kr
• Uppsåtligen orsakade	459	2.750.845

Antalet egendomsskador är som framgår stort och endast ett fåtal når upp i nivåer som närmare sig eller överstiger självriskens vilket framgår av tabellen nedan

Antalet anmälda försäkringsskador fördelar sig enligt nedan

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
• Ansvarsskador	134	108	60
• Egendomsskador	7	13	4

Att antalet försäkringshandlagda skador överstiger antalet rapporterade för 2018 beror bl.a. på en viss eftersläpning i rapporteringen. På samma sätt kan skador initieras ett eller flera år efter en anmäld skadehändelse, exempelvis genom att regressanspråk ställs ett annat år än inträffandeår. Det ökande antalet anmälda ansvarsskador kommer under 2019 att bli föremål för utvärdering. Hanteringskostnaderna överstiger med all sannolikhet skadekostnaderna och detta måste adresseras.

Skadeförebyggande arbete

Grunden för det skadeförebyggande och uppföljande arbetet är skaderapporteringen. Eftersom den sannolikt aldrig kan bli heltäckande måste den kompletteras genom annan underrättelseinhämtning, exempelvis:

- Intern rapportering utanför system
- "Örat mot rälsen" – följa olika ärenden för att identifiera potentiella risker. Härvidlag har Dataskyddsförordningen visat sig vara en hämmande faktor. Vi har rätt att begära ut handlingar, men saknar numer möjligheter att på eget initiativ skaffa oss inblick i ärenden av principiell betydelse, där sekretess gentemot central säkerhetsfunktion, inte råder.
- Omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte

Under 2018 inleddes arbetet med trygghetsronder som skall utföras vid samtliga Kultur- och fritidsanläggningar. Målet är att förse anläggningarna med rutiner och checklistor för att öka både säkerhet och trygghet för såväl personal som besökare.

Under 2018 inleddes förberedelserna med evenemangssäkerhet inför Europamästerskapet för ungdomar (U23) i friidrott som går av stapeln sommaren 2019. Arrangemanget räknar med att många aktiva, ledare och entourage samt många besökare från ett flertal länder.

Riskhantering och -uppföljning har blivit mer frekvent och utförlig genom användandet av Skype-konferenser. Ny teknik för ökad säkerhet/trygghet följs i omvärldsbevakningen.

Det systematiska brandskyddsarbetet sker både ute i organisationens olika delar och i samverkan med fastighetsägarna (se GFAB:s redovisning). Under 2019 planeras tillsyn av främst *grundskolor* genom räddningstjänstens försorg. Det blir en intressant uppföljning av det stötningsarbete som pågick ca 2008-2012 i vilket en till två brandmän handgripligt på grund- och i förskolor hjälpte verksamheten att styra upp sitt systematiska arbete.

Beslut om skadeförebyggande medel 2018

- 21 inkomna ärenden
- 15 beslut
- 2.190.000 i beviljade belopp
- 1.379.126 utbetalat (preliminärt)
- 3.723.000 i "effekt" med vilket avses totalvärdet av aktiviteter/insatser.

Ett antal beslutade ärenden har dragits tillbaka av den ansökande själv. Andra ärenden har skjutits upp av andra anledningar till annat verksamhetsår. Så till exempel ett planerat projekt på förbättrat brandskydd i Gävle Hamn som avvaktar Trafikverkets tillstånd till att gräva/borra i banvall (ledningsdragnings för brandvatten).

Beslutade ärenden under 2018

- 1. Beslut om bidrag 100 KKR till skadeförebyggande POLARNA 2018 .docx
- 2. Ansökan om skadeförebyggande medel Gavlefastigheter-teatern-Nolla sabbet.docx
- 3. BESLUT MAX 300 KKR Stolt och Nykter.docx
- 4. Beslut om bidrag 120 KKR till Brynjan-Vallback.docx
- 5. Beslut om bidrag 95KKR till skadeförebyggande- drogförebyggande arbete.docx
- 6. BESLUT 90KKR om skadeforb medel_inköp av båt för länsdragnings_180206.docx
- 7. Beslut om bidrag 15KKR till skadeförebyggande arbete Forever Young 2018.docx
- 8. KS Ansökan-BESLUT 700 KKR om finansiering av dataskyddsbud ifrån de skadef...
- 9. Skadeförebyggande väktartjänster 2018 första - för korrekt version se Platina 17KS4...
- 11. Varannan vatten 2018 bifall 15KKR.docx
- 13. Beslut om bidrag 50KKR till skadeförebyggande arbete Helges.docx
- 15. Skadeförebyggande 300523 väktartjänster.docx
- 16. Fortsättningsansökan IK Sättra - Treffan.docx
- 18. Beslut om bidrag 60 KKR till skadeförebyggande arbete Treffan - förlängning no 3....
- 21. Bdeslut om bidrag ca 18KKR St. Sättra till skadeförebyggande arbete.docx

Utbildning och information

- Utbildning av förvaltningar och bolag syftandes till ny RSA (risk och sårbarhetsanalys (den geografiska kommunens största risker)
- Öppna utbildningar erbjuds inom områdena brandskyddsansvarig/kontrollant, civilt försvar, grundläggande brandskyddsutbildning, grundläggande hot- och våldsutbildning, informationssäkerhet, pågående dödligt våld (PDV) samt skadehantering och försäkringsärenden.
- Regelbundna krisberedskapsövningar, lokalt och regionalt (kvartalsvis).

Samverkan och utveckling

Samverkan internt

- BIG, brottsförebyggarna i Gävle
- Säkerhetshandläggarnätverk
- Nätverk Nordost och andra områdesnätverk
- Nödbromsgrupp (arbetsmetod)

Samverkan externt, de flesta är av utvecklande natur

- Nätverk Skfab
- NVE, nationellt nätverk för motverkande av våldsbejakande extremism (SKL)
- NKK, nationellt nätverk för krisberedskap (SKL)
- KIS (Informationssäkerhetsnätverket Sveriges kommuner)

- 100K-klubben krisberedskap (för städer med fler än 100.000 invånare, medlemsdrivet, Gävle var arrangör 2017)
- Fusk och oegentligheter inom välfärden (SKL)
- Regionala beredskapssamordnarnätverket (LST-X)
- Regionala rådet (LST-X)
- Regionalt nätverk för civilt försvar och säkerhetsskydd (Lst-X)
- Mellanstora städer inom Polisregionerna Mitt och Bergslagen (LST-STUXW)
- Event-säkerhet - U23 (Friidrotts-EM för ungdomar)
- Lokalt krishanteringsråd
- Lokalt brottsförebyggande arbete (insats-/problemdrivet, dock ej nödvändigtvis i rådsform), exempelvis arbetsmetoden "nödbromsgrupp".
- Regional beredningsgrupp "Rörbergsgruppen" (ägarkommuner till och Gästrike Räddningstjänstförbund)
- Dalälvsgruppen (LST-WX, förbereda/hantera dammhaveri)
- IMHR (Gävle hamn är utsedd karantänshamn, Region Gävleborg)
- Lokal lägesbildsframtagning
- Grannsamverkan mot brott (ca 165) och områdesgrupper/stadsdelsnätverk (ca 5)

Vi ser framför oss stora utmaningar inom området informationssäkerhet. Detta inte minst i och med det återupptagna arbetet med civilt försvar och den återupptagna processen med att genomföra ny säkerhetsskyddsanalys. Samtidigt pågår en process där allt mer flyttas ut i "molnet". Internet of things (IOT) kan komma att bjuda på både utmaningar och överraskningar då det alltmer börjar tillämpas.

Patric Falk
Säkerhetschef

Jens Gagge
Bitr. säkerhetschef

Andreas Lindahl
Säkerhetssamordnare

Sofia Sjöblom
Beredskapssamordnare

Mats Ivarsson
Säkerhetsutredare

Jim Bergman
Säkerhetshandläggare

Kommunledningskontoret, säkerhetsenheten

Omvårdnad Gävle

Inledning

Vid årets början hade vi väldigt kallt vilket ställde till det för vår fordonsflotta där merparten består av elbilar. Främst var det hemtjänsten och vår natt och larmorganisation som drabbades. Vid temperaturer under -7 grader vågade man inte använda värmen eller vindrutetorkarna i bilarna eftersom det drog för mycket ström varpå det inte skulle finnas tillräckligt med ström i fordonen för att kunna förflytta sig vidare eller ta sig tillbaka. En del skador med våra fordon har också inträffat där vi i vissa fall kunnat identifiera att det beror oaktsamhet och i vissa fall likgiltighet inför kommunens fordon. I andra fall har det varit rena olyckor. Det har förekommit vandalisering av våra 'målade' fordon som har Kommunens logga i vissa områden.

Det har förekommit en del ärenden om hot och våld mot personal. Det är svårt att sja om det beror på att vi börjat prata mer säkerhet, hot och våld som gjort att detta kommit fram eller om det är ett år där det hårda samhällsklimatet har drabbat vår verksamhet.

Under sommarhalvåret var det en del vikarier som ägnade sig åt kriminell verksamhet mot våra kunder. Det här kunde ske eftersom Verksamheten inte anser sig ha de resurser som krävs för att hålla koll på kriminella element som söker jobb.

I vissa stadsdelar har det varit oroligt. Vår personal drabbas av det hotfulla klimatet som tornar upp sig efter en händelse så som skjutningar, misshandel, stenkastning och annat. Det har då skapat en oro eftersom har det redan hänt så kan det ju hända en gång till.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Inom Omvårdnad Gävle har vi ca 2 400 anställda. Vi utför hemtjänst, personlig assistans, natt och larmorganisation, vård och omsorgsboende, gruppboenden, servicelägenheter, service-bostäder, hemsjukvård m.m. För att hantera den här organisationen finns det drygt 70 chefer på olika nivåer. Inom verksamhetsstöd finns det en lokalsamordnare som hanterar nyanskaffning, byte, renovering, utveckling och avslutning av lokaler. Det finns en säkerhetssamordnare som har en rådande och stödjande funktion till alla chefer. Säkerhetssamordnaren stöder organisationens chefer i frågor som försäkringsfrågor/ärenden, SBA, Reservkraft, Hot och våld, larm, internkontroll. Till detta upprättar och uppdateras säkerhetsdokument i ledningssystemet. Det lokala systematiska säkerhetsarbetet genomförs av enhetschefer genom arbetsmiljöansvaret.

Incidenter och skador

De skador och incidenter som rapporteras i SIV och LISA är de som vi har statistik på. Det är också där jag kan få reda på vad som hänt i verksamheten. Annars är det om en chef informerar via mail eller telefon som händelser kommer till kännedom. Ofta stannar en händelse inom ett område och kommer

sällan vidare. Det vi gör är att försöka jobba bort från 'det blinda ögat'. Det vill säga att inte blunda för incidenter med devisen att det är acceptabelt. Vi jobbar på detta genom att på APT och andra träffar informera om hur viktigt det är att anmäla händelser som uppstår. För att vi ska få en bra möjlighet att fånga upp, åtgärda och förebygga incidenter behöver vi ett gemensamt incidentrapporteringsystem som hanterar ärendena 'hela vägen'. KIA är det system som finns utvecklat och som vi behöver. Då kommer vi att få en bra koll på incidenter och vi får också en ansvarig att hantera varje incident. Vi kommer att spara pengar på detta genom att förebygga. Vi kommer också att kunna säkerställa en bättre arbetsmiljö för våra medarbetare och skapa oss en möjlighet att göra kommunen till en attraktiv arbetsplats. Därmed kanske vi kan behålla de bland annat de sköterskor och undersköterskor som vi behöver.

Skadeförebyggande arbete

- Inom omvårdnad har vi 12 VåBo, 9 SoL-boenden, ca 30 LSS-boenden och därtill en hel del administrativa lokaler och möteslokaler. På varje adress ska det finnas en uppdaterad handlingsplan för brand. Egenkontroller av de olika utrymmena genomförs enligt rutinen för systematiskt brandskyddsarbete inom Omvårdnad Gävle.
- Varje enhetschef har ett arbetsmiljöansvar där de själva hanterar det säkerhetsarbetet. Behöver de stöd i dessa frågor finns det Lokalsamordnare och säkerhetssamordnare inom verksamhetsstöd att rådgöra med.
- Finns det teknik som kan utveckla verksamheten så tas det i bruk efter att ledningen beslutat om det. Inom omvårdnad Gävle finns enheten Planering och utveckling som hela tiden tittar på att effektivisera och utveckla vår verksamhet.
- Det skadeförebyggande arbetet ligger i första hand på enhetschefer och i rådande situationer finns verksamhetsstöd. Hade vi haft ett incidentrapporteringsystem hade vi haft bättre möjligheter att utveckla och förebygga vår verksamhet.

Utbildning och information

- Verksamhetsstöd erbjuder alla enhetschefer brandutbildning på respektive boende vid tio olika tillfällen under året. Vi erbjuder fem tillfällen på våren och fem tillfällen på hösten. Likaså erbjuder vi brandombudsutbildning vid två tillfällen per år. Här är även enhetschefer inbjudna där de kan få uppdatering i brandskyddet samt de dokument som finns i ledningssystemet.
- Under året har säkerhetssamordnaren deltagit på APT för att prata säkerhet och säkerhetstänk. Här tar vi upp allt från etik och moral, hur jag ska tänka före, under och efter.

Samverkan och utveckling

- Genom de nätverk som finns upprättade i kommunen så pågår samarbete med BRÅ, polis, räddningstjänst, och andra kommunala bolag. Kontakterna har använts för att stötta vår personal som jobbar med kärnverksamheten.

Morgan Österström

Säkerhetssamordnare

Omvårdnad Gävle

Årsrapport Gavlefastigheter 2018

Inledning

Gavlefastigheter jobbar ständigt för att förbättra sig i frågor om brand, säkerhet och förebyggande skadegörelse.

Under de senaste åren har vi bildat ett utförarbolag där bland annat teknisk kompetens där säkerhet finns.

När det varit oroligheter i Sättra och Andersberg har vi haft extra bevakning tillsammans med Gavlegårdarna.

Under året har det startat ett säkerhetsnätverk där vi deltagit tillsammans med övriga kommunbolag, polis, väktarbolag, Regionen, bussbolag osv lett av kommunens säkerhetsenhet för att skapa en gemensam lägesbild. Aktuell lägesbild leder till gemensamma förebyggande insatser.

Skadeförebyggande arbete

Genom Nolla Sabbat har Rasmus Frisegård hållit föreläsningar för över 600 skolelever i åldern 11-13 år. Nytt för i år är att vi tagit in en elev som tidigare utsatts för mobbing att berätta om sina upplevelser och psykisk ohälsa för åk 8 och 9.

Vi har syns och pratat om en trygg och snygg skola på olika event, GD-GIF, Stolt & Nykter, MiniMax ruset. Nolla Sabbat bjöd in 700 elever till en eftermiddag på Gävle teater som tack för att de bidrar till en trygg och snygg skola.

Sedan referensåret 2010 har skadegörelsen minskat med mer än 50 %.

I säkerhetsnätverket utreds för närvarande möjligheten att hyra in en klotterjägare.

Uppföljning skadegörelse

Verksamheten, vaktmästare med flera anmäler skadegörelse i vårt felanmälningsystem. Genom det systemet följer vi upp varje vecka och får snabbt indikationer i vilket område vi har problem och kan arbeta mer förebyggande just där. Kanske genom extra bevakning eller prata med elever eller ungdomar som rör sig i området. På så vis får vi även statistik och kostnader för skadegörelse.

Förebyggande brandskydd

Gavlefastigheter har brandlarmskabel kopplad till räddningstjänst där vi har träfasad. Vid nybyggnation undviker vi träfasad.

Vi informerar löpande verksamheterna om att ta bort lösa föremål nära fasaden.

Gavlefastigheter har jobbat mycket med komplettering av belysning på fastigheterna. Både för trygghet och skadeförebyggande.

Systematiskt brandskyddsarbete

Gavlefastigheter har arbetat om SBA-blanketten till verksamheten för att den ska vara lättare att förstå.

Byggnadsteknisk SBA utförs på alla fastigheter i samarbete med Gavle Drift & Service med rekommenderade intervaller. Vi vill fortsätta utveckla hur vi får information från verksamhetens SBA.

Utbildningar

Vi fortbildar oss i ny teknik löpande. Deltar vid konferenser såsom Skolan brinner, Risk managementdagarna och brandskyddsföreningens utbildningar. Vi utbildar personal i heta arbeten.

Risker i framtiden

En stor risk med att äga skolfastigheter är givetvis risk för anlagd brand. Vi tänker också mycket på det hot och våldssituation vi sett i samhället.

Det får till konsekvens att vi bygger med en tydligt bevakad huvudentré och inrymningslarm och lås när vi bygger nytt/bygger om. Vi pilotar en säkerhetsapp som kan hjälpa oss att informera varandra vid extraordinära situationer.

Vi undviker att bygga hus med H-form eller E-form så det inte blir skynda utrymmen där det kan bli tillhåll.

Magnus Sandberg

Kvalitetscontroller

Johanna Galfvensjö

Förvaltare

Bengt Nyman

Säkerhetssamordnare

Årsrapport skadeförebyggande arbete 2018

Allmänt

Under verksamhetsåret 2018 beräknas AB Gavlegårdarna genomföra underhållsåtgärder för drygt 150 mkr. Många av dessa projekt kan kategoriseras som skadeförebyggande arbete. Tak-, fasad-, fönster- och badrumsrenoveringar syftar till att undvika framtida skador på bolagets fastigheter.

Bolaget har fortsatt uppgraderingen av fastigheternas och lägenheternas skalskydd. Detta förväntas både öka tryggheten för hyresgästerna och minska risken för skadegörelse.

De största utmaningarna för bolaget är att vidmakthålla och förbättra den upplevda tryggheten i bostadsområdena genom bosocialt arbete samt att förebygga vattenskador genom planerat underhåll. Bolaget har rekryterat en trygghetsansvarig som ska arbeta med trygghetsfrågor både för hyresgäster och medarbetare. Bolaget samarbetar med flera föreningar för att aktivera framför allt ungdomar i bostadsområdena under skolloven. Även nattvandringar och andra trygghetsskapande aktiviteter finansieras av bolaget.

Särskilda insatser

Bolaget har under innevarande år lagt stora resurser på hantering av skadedjur, både avhjälpande arbete men också förebyggande arbete. Kostnaderna för denna hantering förväntas öka för innevarande år.

Under året har bolaget prioriterat SBA-arbetet och ligger nu i fas med målet inom området. Detta har naturligtvis skett i syfte att förbygga bränder.

För kommande år kommer möjligheterna till utökad kameraövervakning att undersökas.

Lars Lennmalm

Vice VD

Årsrapport Gävle Energi 2018

Inledning

Skadehanteringen ligger på liknande nivåer likt förra året, mest mindre skador inom entreprenadprojekt men det förekommer även några egendomsskador inom elnät och även vattenskador med anledning av fjärrvärmeläckage. Det har varit färre maskinskador inom produktion. Säkerhet får större plats och fokus i fler sammanhang. Året har särskilt präglats av informationssäkerhetsområdet genom arbete med bl.a GDPR, NIS-direktivet, den kommande nya säkerhetsskyddslagen och kommunens informationssäkerhetspolicy. En GAP-analys gentemot informationssäkerhetspolicyn är gjord och en förbättrad riskanalys för IT-system och utvecklade IT-funktioner framtagen och testad. Förbättrad teknik kopplat till tillträdessäkerhet inom elnäts anläggningar implementerat. Ett arbete med framtagning av en utvecklad lagringsplan för fastbränsle är uppstartad. Byggnad för lager och godsmottagning har uppförts på Johannes KVV som bl.a möjliggör förbättrad lagring av reservdelar som tidigare förvarades i produktionslokalerna. Samtliga chefer har samlats för chefsdagar med inriktning på ledarskap och där också informationssäkerhet och cybersäkerhet fick stort utrymme. Ett externt företag är anlitat och har utfört diverse penetrationstester inom IT-miljön.

Incidenter och skador

Gävle Energi använder systemet ENIA för att rapportera arbetsmiljörelaterade händelser för en bra struktur, överblick och hantering. Ett fokus under året har varit att få upp andelen riskobservationer. All säkerhetsrapportering följs upp av skyddskommittén. En elsäkerhetsansvarig är anställd och tar helhetsgrepp över elrelaterade händelser. Gävle Energis skadehantering är samordnat hos en skadehandläggare för likvärdig hantering av skador. Återföring sker genom avrapporteringar/möten/genomgångar med skadeverksamheterna och ledning.

Skadeförebyggande arbete

Utkomsten av förändringar, projekt, skyddsronder, riskanalyser, bransch-head-ups, försäkringsbolagets audits och säkerhetsföreskrifter, revisioner samt incidenter ligger till grund för framtagning av skadebegränsande åtgärder.

Det systematiska brandskyddsarbetet är samlat i en struktur och dokumenteras genom att utbildningar registreras i personalsystemet, genom protokoll från verksamhetsronderingar samt service- och besiktningsskyltar på det tekniska och fysiska brandskyddet.

En dialog med verksamheter sker kontinuerligt och vid specifika behov för att hitta kostnadseffektiva och säkerhetseffektiva åtgärder för att hindra stöld, inbrott, skadegörelse såsom att eliminera onödig exponering av stöldbegärlig egendom, stöldmärkning och se över tillträde till anläggningar och skapa ordning och reda.

Utbildning och information

Grundläggande brandskyddsutbildning med praktisk hantering av släckare och genomgång av företagets utrymningsrutiner samt DHLR är slutförd för all personal under 2018. Heta Arbeten utbildningar sker kontinuerligt. Verksamhetsspecifika utbildningar har skett kontinuerligt efter behov. Vi har övat vår övergripande krisledning samt övat och gjort söktester av krisledning.

Samverkan och utveckling

Ett välutvecklat samarbete med säkerhetsenheten på kommunen har löpt på bra under året både i form utav planerade möten, projekt, träffar kring enstaka frågeställningar och utbildningar.

Väldigt uppskattat och givande har mötena med kommunens Krishanteringsråd varit där en chans att samverka tillsammans med blåljus och andra myndigheter och aktörer inom säkerhetsområdet i kommunen erbjuds. Även säkerhetsenhetens möten med säkerhetssamordnarna inom kommunkoncernen är bra och givande möten för samverkan.

Jacob Silverhult,
Säkerhetsansvarig

Årsrapport 2018 för Sundsvalls kommun

Inledning

Sundsvalls kommun med dess bolag har under det gångna året 2018 inte drabbats av några större olyckor samt några större skador på våra försäkrade anläggningar. Under vintern hade vi enormt mycket snö vilket resulterade i att ett stort fokus var att säkra våra anläggningar för att minska risken för att byggnader skulle skadas av snötrycket. När väl våren kom hade vi även då ett exceptionellt år med höga flöden i våra vattendrag och då hade vi ett fokus på att bygga vallar och barriärer för att säkra våra anläggningar. Både när det gäller snön och vattnet så lyckades vi med gemensamma resurser att hindra och begränsa skadorna av dessa väderfenomen.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Säkerhets- och riskhanteringsorganisation centralt för Sundsvalls Kommun består av en säkerhetssektion som är placerad på koncernstabens avdelning för strategisk samhällsutveckling. Säkerhetssektionen består av en Säkerhetschef och en biträdande säkerhetschef som båda rapporterar direkt till bitr. kommundirektören. Inom varje förvaltning finns minst en risksamordnare och på varje anläggning finns minst en riskhanterare som har till uppgift att aktivt arbeta för ett ökat riskmedvetande bland sina arbetskamrater.

Kommunen har en brandskyddspolicy som bl. a reglerar vilken utbildning samtlig personal skall ha samt även vilken utökad utbildning som skall ske i de olika rollerna som tex risksamordnare och brandskyddsansvarig. Policyn som är beslutad av kommunfullmäktige reglerar även hur utrymningsövningar skall genomföras samt regler för tillfällig övernattnig.

Incidenter och skador

Skadegörelse rapporteras av bolagen i olika skaderapporteringsystem, kommunen använder Siv (skador i verksamheten) som tillhandahålls av SKFAB för skadeuppföljning samt rapportering.

Ansvarsskador samt egendomsskador över självrisk rapporteras och handläggs i Insman.

Vid händelse och upptäckt av skada oavsett storlek och vem som skall bekosta åtgärden skall detta omgående anmälas för registrering samt åtgärd, i samband med att skadan registreras i SIV (skador i verksamheten) som uppsåtsskada så genereras en polisanmälan som mailas till polisen.

Varje vecka skickas en sammanställning av veckans inrapporterade skadegörelse till våra samarbetspartners ute i lokalsamhället så att våra gemensamma resurser kan verka mot samma mål, även kvartalsvis skickas en större rapport ut brett för att synliggöra problemen med skadegörelse.

Skadeförebyggande arbete

Sundsvalls kommun har fortlöpande under året arbetat med skadeförebyggande åtgärder genom kontinuerliga internkontroller enligt kommunens fastlagda regler för ”systematiskt brandskyddsarbete SBA och systematiskt riskhanteringsarbete SRA”.

Säkerhetssektionen har med ambition att minska klottret i Sundsvall fortsatt med en antiklotterfilm att visas på biograferna i Sundsvall, där alla bolag också finns representerade.

El-revision genomförs på flertalet av de anläggningar där kommunen bedriver verksamhet.

De flesta av koncernens anläggningar är utrustade med inbrottslarm samt brandlarm vilka är kopplade till godkänd larmcentral. Avtal finns upprättat med vaktbolag för bevakningstjänster / utryckningar.

Vaktbolaget har Fire pro släckgranater i sina bevakningsfordon för att snabbt kunna göra en insats i händelse av brand. Vaktbolaget blir samtidigt som räddningstjänsten larmade på samtliga brandlarm på kommunens objekt.

Servicecenter IT fortsätter med dna-märkning av datorer samt surfplattor i kommunen i syfte att minska risken för stölder, även tydlig skyltning har satts upp för att upplysa samt avskräcka om detta.

SBA och SRA kontroller genomförs minimum två gånger per år på varje förvaltning och enhet och dessa dokumenteras ute på varje enskild verksamhet samt även hos fastighetsägaren.

Felrapportering vid SBA och SRA kontroller sker via ett arbetsordersystem som möjliggör bättre kontroll och uppföljning av de fel och brister som rapporteras. Det möjliggör även att felen snabbare kan åtgärdas samt att ansvarig utses direkt i systemet. Checklistorna har löpande under året uppdaterats då fler och fler kontrollpunkter rapporterats från verksamheterna.

Utbildning och information

Lokala utbildningar har hållits med kommunens risksamordnare och riskhanterare på samtliga förvaltningar. Utbildning har genomförts med föreläsare från kommunen samt SKFAB för alla våra skolledare och deras risksamordnare.

Under året har vi deltagit med olika yrkeskategorier på de RM-träffar som anordnats av SKFAB.

Utrymningsövningar genomförs kontinuerligt på samtliga av våra anläggningar.

Säkerhetssektionen tillsammans med räddningstjänsten har löpande under året haft utbildningar i allt från brandskydd till säkerhetsregler samt hotbilder för flera olika förvaltningar samt verksamheter.

Samverkan och utveckling

På varje förvaltning och enhet finns riskhanterare som löpande skall genomföra riskinventeringar ute på den egna anläggningen. Dessa inventeringar skall rapporteras till en samordnare som sammanställer detta. Regelbundna träffar sker sedan mellan samordnarna och säkerhetssektionen.

Vi har ett väl fungerande samarbete med många olika organisationer inom kommunen ex byavaktsföreningar, grannsamverkan samt trygghetsgrupper ute i lokalsamhället samt säkerhetsnätverk där både statliga samt privata aktörer ingår.

I samband med upptäckta riskbeteenden hos ungdomar så genomför räddningstjänsten konsekvenssamtal i olika former med de enskilda eleverna.

Gunnar Åberg
Säkerhetschef

Mathias Sjödin
Bitr. Säkerhetschef

Drakfastigheter

Skadeförebyggande arbete 2018

Inledning

I början av 2018 fick vi en utmaning i att hantera den snömängd som föll över Sundsvall. Förutom snöröjningsarbete så arbetade vi med att säkra fastigheter från snötyngd och vatteninträngning.

Under året har tre stora nybyggnationer slutförts (två äldreboenden och en ny simhall) samt fortsatt renovering av fastighetsbeståndet – främst förskolor, skolor men också köksrenoveringar på äldreboenden.

Skadegörelse på fastigheterna har nästan halverats under 2018 i jämförelser med 2017.

Ett strukturerat arbetssätt tillsammans med bra kompetens har förstärkt vårt skadeförebyggande arbete men även avseende rapportering och hantering av skador som systematiskt anmäls och registreras.

Kommunens, bolagets, förvaltningens organisation för säkerhetsarbete

Under 2018 har vi kvalitetssäkrat så att alla våra fastigheter är försäkrade till rätt yta och värde.

Vi har förstärkt kompetens på byggledare för att upptäcka skador i tidigt skede samt säkra en korrekt återställning.

Vi arbetar efter upprättade rutiner gällande myndighetsåtgärder och hanterar avvikelser strukturerat.

Vi har även upprättat rumsfunktionsprogram för att säkra standard vid renovering av lokaler.

Incidenter och skador

Under 2017 utfördes en genomlysning på vårt arbete med myndighetsåtgärder. Resursöversyn samt revidering av rutiner. Under 2018 har vi arbetat efter upprättade rutiner vilket kvalitetssäkrat vår rapportering och dokumentation av skador. Vår uppföljning för att arbeta skadeförebyggande ger därmed ett bättre underlag.

Skadeförebyggande arbete

Drakfastigheter har under flera år arbetat systematiskt med brandskyddsarbete. Under 2018 har vi kompetensförstärkt ytterligare. Förutom nära samverkan med hyresgäster i SBA-arbete så har vi väl fungerande rutiner som följs. Även avvikelser hanteras strukturerat.

SBA dokumenteras hos varje enskild verksamhet samt hos fastighetsägaren.

Felrapportering vid SBA kontroller sker via Intranätet till ett internt arbetsordersystem som möjliggör bra och snabb kontroll och uppföljning av de fel och brister som rapporteras.

Checklistorna uppdateras löpande.

Vi har även resursförsäkrat på byggledaresidan för att tidigt göra utredningar på misstänkta skador i fastigheten relaterat till luft och vatten. I de fall brister har upptäckts har det varit i tidigt skede och omfattning har kunnat begränsas då åtgärd har skett ganska omgående.

För att få med skadeförebyggande lösningar mer konsekvent vid nybyggnads- och renoveringsprojekt har rumsfunktionsprogram upprättats för att säkerställa fastställd standard.

Sprinkler installeras i våra vårdfastigheter i samband med att underhållsarbeten utförs.

Ett 40-tal kök har underhållsrenoverats på vårdavdelningar för att minska risk för vattenskador.

Uppföljning av vårt skadeförebyggande arbete sker genom att analysera statistik på uppkomna skador samt även uppföljning av kostnader löpande.

Utbildning och information

Drakfastigheter arbetar i nära samverkan som stöd för verksamheter i SBA-arbete vilket i sig gör att verksamheterna får ökad kompetens. I våra nya lokaler har vi startat upp SBA-arbete utifrån våra rutiner.

Informationsfilm avseende brandsäkerhet har spelats in och visats på intranätet för alla kommunala verksamheter.

Rumfunktionsprogram säkrar att vi får in rätt lösningar i lokaler över tid.

Vi har deltagit i konferenser som SKFAB har hållit.

Samverkan och utveckling

Vid nyetablering av nytt biljettkontor för bussbolaget har vi samverkat med polisen för att få synpunkter på lokallösning ur säkerhetssynpunkt.

Deltagit i krisövning inom kommunen.

Deltagit i förstudiearbetet för Räddningstjänstens nya lokallösning med fokus på samverkan.

Anna-Karin Ohlsson

Chef Förvaltningssektionen

Årsrapport Skifu AB 2018

Inledning

Skifu AB arbetar i kvalitet och miljöledningssystemet FR2000. I systemet finns rutiner och hänvisningar till företagets policy inom området säkerhet och skadeförebyggande arbete.

Under året har vi haft incidenter med klotter, och skadegörelse framförallt i P-husen. Vi har idag kameraövervakning i samtliga P-hus vilket ger bra respons i trygghetsaspekt.

Vi arbetar kontinuerligt med trygghetsfrågor i samtliga fastigheter. Stationsråd har skapats för fastigheten RC i Sundsvall.

Organisation för säkerhetsarbete

Riktlinjer för skadeförebyggande arbete enligt FR2000.

Incidenter och skador

Skifu arbetar med daglig drift i Vitec fastighetssystem. I den dagliga driften ingår moment där vi dagligen utför kontroller av fastighetstekniska system.

Vi har under 2018 haft skador som är relaterade till den snörika vintern, dock inga av allvarlig karaktär eller personskador.

Säkerhetsarbete/Skadeförebyggande arbete

Under 2018 har flera större projekt påbörjats. I dessa projekt som består av uppförande nytt P-Hus samt ombyggnad/ tillbyggnad av nytt Resecentrum i Sundsvall (RC). I RC projektet har vi tillsatt ett stationsråd där framförallt säkerhet/trygghetsfrågor behandlas. Stationsrådet representeras av kommun, polis, vaktbolag, näringsidkare Trafikverket, Sj.

Skifu AB arbetar kontinuerligt med att verka för god arbetsmiljö för samtliga anställda och hyresgäster. Arbetet består av:

- Besikta fastigheter för att förebygga vattenskadorna samt säkerställa säkerhet i fastigheterna (takstegar, förebygga nerfallande snö/is.
- Ombesörja att fastigheterna har gott brandskydd och uppfyller myndighetskraven.
- Skyddsronder genomförs årligen med skyddsombud.
- SBA utförs enligt krav. Vi använder oss av Cupola webb.

Utbildning

Under 2018 har utbildning skett:

- Heta Arbeten
- HLR

Gemensam utbildningsplan finns för hela företaget.

Samverkan och utveckling

Skifu AB arbetar tillsammans kommunens säkerhetsavdelning, socialtjänst, polis och vaktbolag främst i RC projektet.

Urban Simander

Förvaltare

Årsrapport Sundsvall Energi 2018

Inledning

Sundsvall Energi arbetar med att införa ett integrerat verksamhetsledningssystem där vi inventerar verksamhetens betydande risker och möjligheter som ett underlag till bolagets strategiska arbete. Företagets finanspolicy styr behovet av försäkringsskydd.

Skadeförebyggande arbete

- Nätförnyelse med utökad larmfunktion
- Uppdaterat styrsystem på mindre oljepannor
- Projekt TPU- totalt produktivt underhåll
- Genomfört nödlägesövning –Storskada Avfallspanna och deltagit i länsövergripande övning- Pandemi.

Systematiskt brandskyddsarbete

Brandskyddsronder sker 3 ggr/år för anläggningar Korsta, Blåberget, Matfors och Kvissleby och Norra Järn. 2 ggr/år för övriga anläggningar med planerad drift och 1 g/år för reservanläggningar.

Service och underhåll av larm och släck 4 ggr/år (varav 2 ggr är egenkontroll).

Avvikelsehantering sker i vårt system ENIA, där alla typer av avvikelser och förbättringsförslag hanteras.

Utbildning

Vi har en gemensam utbildningsplan för Sundsvall Energi som uppdateras årligen efter utvecklingssamtal och annan behovsinventering. Följande utbildningar är exempel på utbildningar som har genomförts med koppling till säkerhet:

- Anläggningsskötartutbildning brandlarm och sprinkler
- Heta arbeten
- Mobila arbetsplatsformar
- 1:a hjälpenutbildningar
- Elsäkerhetsutbildning
- SSG säkerhetskörkort och brandutbildning
- Förbränningsteknik
- Tillämpad processmätteknik
- Föreståndare brandfarlig vara
- Skyddsombudsutbildning

Risikanalyt/riskhantering

Risikanalyser sker inför de olika arbeten som genomförs inom våra anläggningar och vid förändringar av verksamheten. Sedan sker en rad riskbedömningar utöver specialförfattningar t.ex. kemiska risker.

Hans-Erik Olsson

Kvalitetsstrateg

Säkerhets- och skadeförebyggande arbete inom Sundsvall Vatten AB

Syfte och målsättning

I Sundsvall arbetar MittSverige Vatten & Avfall (MSVAB) med drift av VA-verksamheten på uppdrag av VA-huvudmannen, Sundsvall Vatten AB. Denna verksamhet ska bedrivas på ett så säkert och kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Sedan 2016-01-01 ingår även verksamhetsområdet Avfall i MSVAB:s verksamhet eftersom dåvarande Reko, kommunens renhållningsbolag, införlivades i MSVAB.

Målsättningen med företagets säkerhets- och skadeförebyggande arbete innefattar en drift av verksamheten, med målsättningen att vara så säker och skadefri som möjligt. Driften ska bedrivas på bästa möjliga sätt. Våra kunder ska alltid kunna lita på att dricksvattnet vi levererar är av högsta möjliga kvalitet samt att vårt omhändertagande av spillvatten tas om hand och renas på sådant sätt att dess inverkan på miljön blir så liten som möjligt. Detsamma gäller hanteringen av avfall där sopsortering är en viktig del i kretsloppet.

Alla medarbetare ska dessutom kunna arbeta i en så säker och riskfri miljö som möjligt.

Omfattning

I den dagliga driften sker löpande riskanalyser och vid våra olika projekt sker riskanalyser på ett mer strukturerat sätt eftersom detta är ett obligatoriskt arbets sätt i våra projektrutiner.

Vid anlåtande av underentreprenörer i vår verksamhet sker utbildning av dessa i dricksvattenhygien och säkerhetsbestämmelser. Dessa innefattar allt från skyddsföreskrifter till hur de ska hantera känslig information som, sammantaget, kan omfattas av sekretess.

SBA sker vid olika tidsintervaller via ett webbaserat system.

Skyddsronder sker, även det, via ett webbaserat system för arbetsmiljö, IDEA. Skyddsronder kan vara såväl allmän som riktad mot ett speciellt område. Alla risker, tillbud och olycksfall dokumenteras i detta system.

Säkerhetsorganisation

Ytterst ansvarig är VD, därefter avdelningschefer och arbetsledare.

MSVAB har en säkerhetssamordnarfunktion genom vilken alla ärenden passerar och även, när behov finns, skapas på uppdrag av verksamhetsansvariga. Denna funktion innehas f.n. av två personer parallellt fram till 2019-04-30 då den ena går i pension.

Årlig budget

Inför varje verksamhetsår utformas budget av de ansvariga i vår verksamhet, inklusive säkerhetssamordnare. I denna process ingår olika säkerhets- och skadeförebyggande åtgärder som bedöms kunna genomföras under kommande år.

Uppföljningsrutiner

Varje projekt/insats följs upp noggrant med tanke på såväl funktion som kostnad.

Incident- och skaderapportering

Det incident- och skaderapporteringssystem som används är det kommungemensamma ärendehanteringssystemet, ÄDHS, Public 360. Skador anmäls även i det av SKFAB framtagna systemet Insman. Innebär, för MSVAB, att samma skada dokumenteras i två olika system.

Utöver dessa system så används Idus, ett drift- och underhållssystem, sedan våren 2018 som det övergripande systemet för arbetsorderhantering inom all verksamhet i driftorganisationen. På så vis får vi en bra spårbarhet i verksamheten och ett bra underlag om var/vilken typ/varför störningar finns vilket underlättar för planering av åtgärder samt budgetarbete för att kunna finansiera åtgärderna som kan krävas.

Utbildning

All personal inom företaget får den utbildning som behövs för att uppfylla de krav som finns uppställda samt att personalen ska kunna arbeta på ett säkert sätt. Den utbildning som ger en tidsbegränsad behörighet att använda vissa redskap mm, följs upp och förnyas regelbundet. Dessa utbildningar kan vara Heta Arbeten, Arbete på väg och liknande där kunskapsbevis ska kunna uppvisas vid kontroll. Hjärtstartare finns på alla våra arbetsplatser där personal uppehåller sig. Dessa finns även registrerade i Hjärtstartarregistret. All personal får utbildning i HLR och en sådan genomfördes under våren 2017 för all nyanställd personal.

Framtidsstrategi

Inför budgetarbetet finns även en 5-årig planering. I denna planeras även säkerhets- och skadeförebyggande åtgärder.

Risikanalys

Som tidigare nämnts, så sker riskanalyser vid varje form av arbete. Utöver dessa så görs skyddsronder. Regelbunden tillsyn av våra anläggningar sker och även under dessa noteras avvikelser som upptäcks och åtgärdas, ibland direkt och ibland efter utredning.

Våra större vattenverk, reservoarer samt vissa ventilkammare, är av Länsstyrelsen i Västernorrland, förklarade som civila skyddsobjekt enligt Skyddslagen 2010:305.

MSVAB deltar även i de RSA-projekt som sker tillsammans med kommunen och dess olika bolag.

Skadeförebyggande åtgärder

De flesta av våra anläggningar är utrustade med inbrottslarm. Dessa är kopplade till SOS Alarm AB och avtal finns med Securitas för såväl bevakning som utryckning vid utlöst larm. Vidare finns en driftövervakning som larmar berörd personal vid eventuell driftstörning.

Personlarm, Crystal Alarm, för ensamarbete är infört under 2017 och avtal finns med GDM som larmmottagare. Detta personlarm är mobiltelefonbaserat, vilket innebär att den personal som har detta larm alltid har detta till hands. Aktiveras och hanteras via en app på telefonen.

Nycklar kommer alltmer att få mindre betydelse eftersom det fortlöpande installeras telefonlås, FlexyKey, där vi i systemet bestämmer såväl vem som ska ha tillträde till berörd anläggning samt under hur lång tid. I detta system loggas all personal.

Vi har, sedan tidigare, installerat ett brandskyddssystem, FirePro, i vårt största reningsverks bergum. Där är alla ställverk och transformatorer brandskyddade. Samma gäller Wifsta vattenverk. Nu pågår installationen i Nolby och Grönsta vattenverk samt andra delar av Tivoli och Fillan reningsverk.

Vi har, under 2015 - 2016, genomfört väldigt omfattande HACCP-projekt där målet varit att identifierat alla risker, från källa till kund. Innebär att det gjorts ett uppströmsarbete inom varje distributionsområde för Wifsta, Nolby och Grönsta vattenverk och även tittat på ledningsnäten inom dessa områden för att identifiera eventuella risker och/eller oönskade händelser som kan medföra risker för vattenförsörjning, såväl hälsomässiga som distributionsproblematiska.

Tapstationerna för dricksvatten är numera utrustade och iordningställda för att kunna fungera som nödvattenförsörjningsstation.

Låsning av markförlagda brandposter är helt klart.

För närvarande kommer vi att genomföra en säkerhetsgenomgång med verksamhetsområde Avfall i syfte att identifiera eventuella risker/brister. Dessa kommer sedan att resultera i en åtgärdsplan för att eliminera eller minimera dessa.

Framtida risker

Eftersom klimatförändringen numera är ett faktum så kommer detta att medföra väldigt noggranna utredningar vad gäller ledningsnätets utformning i samband med nybyggande och annan förändring av samhällets utformning. Avledning av ovidkommande vatten måste utformas på sådant sätt att det kan tas om hand utan att skada vare sig samhälle eller miljö. Mera hårdgjorda ytor ställer stora krav på en väl fungerande dagvattenhantering. Det byggs dagvattendammar på olika ställen inom Sundsvall för att samlas upp och ta omhand detsamma utan kontrollerade former.

Inom Sundsvalls stad pågår mycket stora projekt med nyanläggningar av dagvattenledningar, upp till en diameter av 1400 mm, allt för att kunna ta hand om de allt större flöden som beräknas komma i framtiden. I samband med dessa projekt läggs även nya vattenledningar för att slutligen kunna koppla ihop våra tre större vattenverk så att dessa tjänar som reservvattenverk för varandra. En helt ny stadsdel byggs på Norra Kajen med därtill hörande VA-utbyggnad.

I takt med att risken för eventuella sabotage kan komma att öka så förnyas och utökas kameraövervakning på strategiska anläggningar. All kameraövervakning är under uppgradering till dagens höga standard. Inbrottslarm finns på alla anläggningar, inklusive högreservoarer. Arbetet pågår med uppgradering av larmsändare. Ny uppmärkning av skyddsobjekt pågår.

Lennart Anderson
Säkerhetssamordnare

ÅRSRAPPORT 2018 MITTHEM AB

Inledning

Det kommunala bostadsbolaget i Sundsvall, Mitthem AB, äger och förvaltar drygt 5 800 lägenheter. Bolaget har 51 anställda och omsätter ca 410 Mkr årligen. Skadekostnaderna, och då framför allt vattenskadorna, ökade under 2018 jämfört med de senaste åren.

SKFAB valde under året att villkorsändra vilket fick till följd att Mitthem fick tidigarelägga den offentliga upphandlingen. Den avslutades i början av 2019 med SKFAB som fortsatt försäkringsgivare.

Skadorna anmäls och hanteras i skadehanteringssystemet "Insman".

För den ekonomiska uppföljningen används Insikts projektmodul, där varje skada hanteras som ett separat projekt.

Mitthems organisation för säkerhetsarbete

Bolaget är traditionellt organiserat, där ansvaret för säkerheten följer linje- och personalansvar.

Skadeförebyggande arbete

Fortsatt fokus ligger på att långsiktigt minska vattenskador genom tekniska åtgärder som exempelvis stamreoveringsprojekt vilka inkluderar nya tätskikt i våtrum, läckageindikering, individuell mediamätning samt modernisering av elsystem. I samband med stambytesprojekt delas en brandfilt ut till varje lägenhetsinnehavare.

Under 2017 startades EU-projektet "Hållbara tillsammans" upp med fokus på integration och hållbarhet. I den boskola som är en viktig del av projektet ligger tyngdpunkten på att öka kunskapen kring skadedrabbade installationer. Att våra hyresgäster lär sig att bättre hantera vatten, avfall, avlopp, sopor, spis, köksfläkt och ytskikt kommer förhoppningsvis sänka skadekostnaderna. Under 2018 har totalt 584 personer gått vår hållbarhetsutbildning – 60 procent kvinnor och 40 procent män.

Under året har också ett förmånligt erbjudande till våra hyresgäster lanserats som innebär att de kan få diskmaskin installerad på ett fackmannamässigt vis – med målet att få bort riskabla "hemmavarianter".

Mitthem samarbetar med Polisen, lokala verksamhetsidkare samt boende i så kallade trygghetsråd i våra bostadsområden Nacksta, Skönsberg, Alnö och Granloholm.

All personal erbjuds via kommunens försorg utbildning i HLR.

I oktober genomförde Mitthem en utbildning för att höja beredskap och kompetens när det gäller att möta hot och våldssituationer. Under utbildningen presenterades olika handfasta modeller för att hantera kommunikationen med människor som kan ha psykiska störningar eller besvärliga beteenden.

Årligen genomförs en skyddsronnd och utrymningsövning på Mitthems egna kontor. Övningen utvärderas och åtgärder sker för att förbättra säkerheten.

Systematiskt brandskyddsarbete

Det systematiska brandskyddsarbetet i samtliga fastigheter hanteras i ett digitalt system som heter "Sybra". I systemet ansvarar varje kvartersvärd för att riskinventering och periodiska kontroller utförs. Varningar ges vid uteblivna aktiviteter till förvaltare som i så fall tillsätter resurser för att säkra att arbetet blir utfört.

Risikanalys

Som tidigare nämnts är vår utmaning att långsiktigt minska kostnader för vattenskador.

Förutom de traditionella riskerna vad gäller våra fastigheter bedöms risken för hot och våld öka i och med att förutsättningarna på bostadsmarknaden förändras. Medarbetarenkäter har visat att vår, till stor del ensamarbetande, personal känner en otrygghet i olika slags möten.

Bolaget implementerade under året ett intranät där det kommer att finnas en funktion för tillbuds-, olycks-, och skaderapportering vilken ska ge bättre möjlighet till uppföljning och analys.

Bolaget arbetar aktivt för att minimera risken för personsador. I rutinen för prioritering av underhållsprojekt har de åtgärder som minskar dessa risker högsta dignitet, fem gånger så stor vikt som övriga parametrar.

Ante Bromée
Fastighetschef

Årsrapport 2018 för Kiruna kommun

Inledning

Kiruna kommun har under 2018 jobbat aktivt med det förebyggande arbetet.

Arbetet med att samverka med andra organisationer/kommuner har varit ett arbete som kommunen fokuserat på, arbetet har fokuserat på att samverka vid kriser, men arbetet för att samverka vid förebyggande områden har fått en mer naturlig del av arbetet.

Vattenskador är fortsatt ett prioriterat område där mycket förebyggande arbete utförs.

Medel för förebyggande arbete har b.la. använts till att sätta upp ny och bättre belysning för att brottsförebygga samt att trygga utomhusmiljöer.

Under 2018 har förebyggande medel även använts för slyröjning samt noll tolerans för klotter

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Alla förvaltningar och bolag har ansvariga för att hantera skador samt att förebygga brandskyddet, samtliga anställda i kommunkoncernen utbildas i brand och förstahjälpen fortlöpande. SKFAB's konferenser gör att alla förvaltningar höjer sin kompetens när det gäller det skadeförebyggande arbetet.

Kommunen har ett BRÅ (brottsförebyggande råd) där säkerhetschefen är ordförande. BRÅ har tre avtal med polisen som gruppen jobbar med.

Avtalen är: Ansvarsfull alkoholserving, klotter och skadegörelse samt våld i nära relation.

Kommunen har ett antal olika grupper som samverkar lokalt och regionalt för att det förebyggande arbetet skall utvecklas.

Vi ser att arbetet med ett aktivt förebyggande av klotter och skadegörelse har effekt då skadorna inom det området har minskat kraftigt.

Skadeförebyggande arbete

Det flesta skadorna är inom KBAB samt TVAB verksamheter av naturliga skäl då det hanterar bostadsfrågorna samt kommunens gator och parker (se bolagens skrivelser).

På varje förvaltning/bolag finns ansvariga för att skaderapporteringen görs i skaderapporterings-systemet Siv. Förvaltningarna/bolagen rapporterar skadan till säkerhetschefen som gör rapporten och skickar in till Sedgwick för reglering. När vi ser att vi får flera skador av samma typ uppkommer lyfts frågan med berörd part eller t ex. BRÅ för att söka lösningar.

Anlagda bränder är något som kommunen aktivt jobbat med under de senaste åren och där mycket fokus legat på att göra miljöerna där det finns risk för anlagda bränder bättre. T ex. Bättre belysning, slyröjning, larm på fasader, mm.

Klotter och nya belysningspunkter är ett område som varit prioriterat även under 2018 där en del av de förebyggande medlen har använts.

Vattenskadorna har ökat de sista åren på ett sätt som inte är bra för kommunens ekonomi. Säkerhetsorganisationen i koncernen har prioriterat vattenskadorna mycket högt för att minska skadorna som orsakas av vatten. På agendan jobbar man med olika typer av system som skall förhindra stora vattenskador med hjälp av olika "vatten stopp" som automatiskt slår ifrån vid okontrollerade vattenflöden. Man jobbar även aktivt med att relina stora delar av bostadsbeståndet.

Man jobbar även med attityder mot hyresgästerna för att få en förståelse för följderna.

Systematiskt brandskyddsarbete

Varje förvaltning/bolag har ett SBA-arbete där hyresgästen gör minst en kontrollrunda/år ensam på verksamheten samt en gång/år med fastighetsägaren/förvaltaren. Övning och utbildning görs fortlöpande i alla verksamheter.

Allt arbete dokumenteras och förs vidare till berörd.

Risikanalys och riskinventering

Kommunen har tagit fram en ny risk och- sårbarhetsanalys som skall ligga till grund för framtagandet av ett nytt handlingsprogram.

Handlingsprogrammet kommer att vara ett styrdokument som beskriver hur kommunen vill arbeta med att förebygga olyckor samt hur vi skall arbeta med incidenter.

De största riskerna som vi ser är vattenskador, anlagda bränder, skadegörelse samt fallolyckor som kan få så stora konsekvenser för både ekonomi, verksamheter och kommuninvånare.

Jan Lundmark

Säkerhetschef

Årsrapport 2018 för Kirunabostäder AB

Inledning

Kirunabostäder AB bildades år 2002 och är ett helägt kommunalt bolag med en politiskt tillsatt styrelse. Kirunabostäder AB ska bidra till att stärka och utveckla boendet för människor i Kiruna Kommun.

Bolaget ska verkställa bostadspolitiska beslut för att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökad valfrihet, social trygghet och inflytande i boendet.

Kirunabostäder förvaltar även alla kommunala fastigheter såsom skolor, förskolor, sport- och simhallar, äldreboenden och stadshus med en total förvaltd yta på 212 438 kvadratmeter. Den 1 augusti tog vi över förvaltningen av vårt nya stadshus Kristallen där vi kommer att få arbeta in oss i mycket ny teknik och nytt material, vi ser det som en spännande utmaning.

Kirunabostäder AB:s dotterbolag Kiruna Näringsfastigheter AB bildades år 2010 och har till uppdrag att äga, förvalta och utveckla kommersiella lokaler i Kiruna kommun.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Som tidigare år så fortsätter vi vårt arbete med att förbättra brandskyddet i våra fastigheter. Besiktningar/åtgärder gällande brandlarm i skolor, åldringsboenden, fritidsanläggningar, förskolor görs enligt gällande krav. Vi har även ett bra samarbete med Räddningstjänsten och verksamheterna i de årliga brandtillsynerna som görs i våra fastigheter.

Vi har i vår organisation ett systematiskt brandskyddsarbete och en krishanteringsplan. Ronderingar av fastigheterna görs med olika intervaller, yttre tillsyn dagligen där man bl.a kontrollerar skadegörelse. Inre rondering görs 1 gång/månad där man samtidigt gör en brandsyn. Undercentralerna ronderas 1 gång/vecka. All rondering som görs registreras in med Janus penna för uppföljning digitalt.

Brandlarm finns i alla äldreboenden, studentboenden, särskilda boenden, skolor, förskolor, verksamhetslokaler, affärsfastigheter, rymdhusen. I alla lägenheter monteras brandvarnare in.

Återkommande brandtillsyner görs i fastigheterna tillsammans med Räddningstjänsten. I skolor, förskolor, äldreboenden, särskilda boenden är även verksamheten med.

Skadeförebyggande arbete

Vi arbetar skadeförebyggande med att bl.a. montera in waterfuse i förskolor. Vi inventerar alla allmänna brandposter som är monterade i våra fastigheter för att säkerställa för framtida vattenskador som orsakas av frysning i vattenledning. En handlingsplan är framtagen vid krissituationer vid t.ex. fjärrvärmeläckor, brand, elavbrott.

För att minska skadegörelse och öka tryggheten har vi genomfört belysningsförbättrande åtgärder på flera bostadsområden, skolor, förskolor under året. Vi har även nolltolerans på klotter och det tas bort så snart som möjligt.

Åtgärder som är gjorda i år för att förebygga vattenskador:

- Relaining av huvudstammar – Steinholtsgatan 16, Gruvvägen 4,
- Officersgatan 1, Bergaskolans kök
- Byte av värmestammar – Lombolo Strand

Vart fjärde år går alla personalutbildningar i Brandskydd på arbetsplatsen och Hjärt- och lungräddning. Alla anställda och alla entreprenörer som jobbar i våra fastigheter måste göra en riskanalys vid t.ex. arbeten över 2 meter, heta arbeten.

All skadegörelse över 500 kr inrapporteras digitalt i skaderapporteringsprogrammet.

Inför år 2019

I vår nya stadskärna ser vi nu både kulturhus och bostäder byggas upp. En spännande tid väntar oss med alla nya fastigheter som vi kommer att förvalta, där det kan vara material och teknik som vi tidigare inte haft i vårt bestånd.

Sammanfattning av säkerhetsarbetet år 2018

Inledning

För hela Tekniska Verken har man börjat med el besiktningar för ca. 15 anläggningar som genomförs genom elektriska nämnden. Där ingår de fyra största och viktiga anläggningarna som Kraftvärmeverket, vatten och avloppsreningsverket i Kiruna och värmeverket i Vittangi.

I juni 2018 genomförde Willis Towers Watsson en Underwriting report vid Kiruna Kraft.

Sammanfattning av säkerhetsarbetet år 2018 för Kiruna Kraft AB.

Avdelning produktion

- Riskgenomgång med Willis Towers Watson för rapportering till SKFAB.
- Årlig kontroll av brandsläckare och inomhusbrandposter.
- Löpande SBA arbete under året (inkl uppdateringar).
- Utfört skyddsronder enligt SAM.
- Protokollförda skyddsronder utförs även under sommarstoppet där entreprenörer som har pågående arbeten medverkar.
- Alla möten som hålls i byggnaden inleds med att man informerar om utrymningsvägar och släckutrustning samt var återsamlingsplatsen är belägen.
- Riskbedömningar och riskanalyser.
- Utbildningar Heta arbeten
- Genomgång produktionsbyggnader och kontrollerat/brandtätat håll mellan brandcellsgränser.
- Utrymningsövning våren 2018 vid kraftvärmeverket
- Genomgång och uppdaterat kemikalier i produktionen samt nya säkerhetsdatablad på platserna.
- Framtagande av lagringsplan för flis vid värmeverket.

Kiruna avfallsanläggning

- Framtagning av lagringsplan för fastbränsle.
- Riskutredning brandfarlig vara genomförd vid Kiruna avfallsanläggning.
- Utbildning för föreståndare/ställföreträdande föreståndare brandfarlig vara genomförd.
- Brandrund genomförd.
- Inventering brandfarlig vätska genomförd.

Skadeförebyggande åtgärder 2018

VA/Renhållning

- För att i framtiden bevara en god vattenkvalitet har arbetet med framtagande och fastställande av vattenskyddsområden för de kommunala vattentäkterna fortsatt.
- Uppströmsarbete med syfte att minska tillförsel av skadliga ämnen till avloppsledningsnätet har fortsatt. Problem med att olja tillförs spillvattenledningarna, framförallt i Kiruna har fortsatt och spårningsförsök har utförts tillsammans med Miljökontoret. Problem med fett i avloppsledningsnätet har även förekommit under året och riktade insatser med information är utskickade.
- En slamutredning avseende Kiruna avloppsreningsverk och lämplig slamavsättning pågår.
- Arbeta med framtagande av uppdaterade egenkontrollprogram och driftinstruktioner för avloppsreningsverken har fortsatt.
- Genomgång av kemikaliebehållare och invallningar har utförts vid samtliga verk och inköp av nya behållare, doseringsutrustningar och invallningar där brister har identifierats har fortsatt.
- Arbetet med låsskydd har fortsatt som tidigare.

Tabell 1. Utförda skyddsronder VA-verksamheten och östra 2018.

ORT	Anläggning
Kiruna	Avloppsreningsverk
Kiruna	Vattenverk hela kedjan
Abisko	Vattenverk
Björkliden	Vattenverk
Vassijaure	Vattenverk
Katterjokk	Vattenverk
Riksgränsen	Vattenverk
Jukkasjärvi	Vattenverk
Saivomuotka	Avloppsreningsverk, Pumpstationer, Vattenverk
Karesuando	Kontor, Verkstad, Avloppsreningsverk, Pumpstationer, Vattenverk
Sudjavaara	Vattenverk
Idivuoma	Vattenverk, Avloppsreningsverk
Kuttainen	Vattenverk, Avloppsreningsverk, pumpstationer
Vittangi	Verkstad, Kontor
Nedre Soppero	Vattenverk, Avloppsreningsverk
Övre Soppero	Vattenverk, Avloppsreningsverk, Pumpstation
Lannavaara V - Ö	Vattenverk
ÅVC-stationer	Samtliga i Östra distriktet

- Riskbedömningar är genomförda på samtliga enheter.
- Påbörjat arbetet med att byta ut alla vattenmätare till digitala självavläsande.
- Ny process Kiruna vattenverk projektet har startat.
- Fortsatt prioriterad läcksökning i Kiruna har resulterat i att flertalet vattenläckor har identifierats och reparerats.
- I Abisko har en ledningssträcka på ca 300 meter renoverats. Ny spillvattenledning, vattenledning och nya brunnar monterats.
- I Vittangi har en ledningssträcka på ca 100 meter renoverats (Paloniemivägen). Spillvattenledning och vattenledning har relinats och nya brunnar monterats.
- I Kiruna C Ställverksvägen har en ledningssträcka på ca 50 meter renoverats. Vattenledning har relinats. Detta pga. rostangrepp.
- I Kiruna C Brytaregatan har en spillvattenledning och vattenledning relinats på ca 100m.
- I Vittangi vattenverk har säkerhetsventiler på hydrofor bytts ut,
- I Vittangi har råvattenledningen piggats, dricksvatten reservoaren rengjorts samt vattenledningsnätet luftvattenspolats
- Genomgång, service av 3 distributionspumpar. Pump 7(vattenverket), pump 3 (oinakka), pump 11 (tryckstegring).
- Rensjön vattenverk installerat permanent klordosering.
- Brunnarna till Rensjön vattenverk kompletterades med 3vägsventiler för att kunna rengöra brunnarna.
- En ny slamavvattare installeras i Kiruna reningsverk
- En ny renspress till rensgaller 1 Kiruna reningsverk
- Riskbedömning eljobb och allmän riskbedömning för vattenverk och reningsverk gjorda
- I Lainio avslutas projektet med ombyggnation av vattenverket.
- I Svappavaara vattenverk har fasad på södervägg bytts ut.
- I Svappavaara har en ny pumpstation monterats.
- I Svappavaara på ledningsnätet har en avluftare monterats.
- I Övre-Soppero ARV har invallningskärl samt nya tankar för flockningskemikalier installerats
- I Masugnsbyn ARV har invallningskärl samt nya tankar för flockningskemikalier installerats
- I Idivuoma ARV har invallningskärl samt nya tankar för flockningskemikalier installerats
- I Masugnsbyn ARV har fasad reparerats och målats samt nya hängrännor monterats
- Flödesmätning har monterats på reningsverket i Idivuoma.
- Under hösten har inmätningar gjorts av va-nät i Saivomuotka, Sudjavaara samt kompletterande inmätningar där det funnits brister och där nya installationer gjorts.
- Piggning har utförts på tryckledningar i Lainio och Vittangi
- Avloppsledningar har filmats i Saivomuotka efter yttre påverkan.
- I Parakka har en ny vattenpost byggts.
- I Lainio har en brunn bytts ut på hl spillvatten
- I Lainio på doserstation har alla elledningar bytts ut.
- I Saivomuotka har vattenmätarna bytts ut till digitala
- I Saivomuotka har serviceventil monterats för att kunna stänga till kund.
- I Saivomuotka VV har ph styrning bytts ut.
- I Saivomuotka har vi bytt modell på råvattenpump samt kablage för säkrare drift.
- I Saivomuotka har invallningskörl för soda installerats.
- I Karesuando VV har invallnings kärl för klor installerats.
- I Karesuando har ett antal brunnsbetäckningar sänkts för att förhindra sönderplogning.
- En inspektion av gallergolv har utförts av Dekra
- I Nedre Soppero och Lannavaara har fiber dragits till våra anläggningar, i Svappavaara till ARV och i Vittangi till VV.

- Utbildning för ledstaplare driftpersonal Kiruna vattenverk, provtagarutbildning för två pers. utbildning för elinstallationsreglet 1 person. Elutbildning för driftspersonal. BasU/P för chefer. Östra provtagning utsläpp 2 st.

Säkerhetsarbetet avdelning Gata/fritid 2018

Verkstad

Skyddsronde 2018-09-06

Medverkande:

Kenneth Taaveniku, Enhetschef

Dan Soutokorva, Skyddsombud

Gata/Park

Skyddsronde 2018-03-20, Växthus, fordonsgarage

Medverkande:

Anders Björnström, Enhetschef

Henry Kiviniemi, Skyddsombud

Anna Eriksson, KMA

Skyddsronde 2018-07-03, Växthus, fordonsgarage

Medverkande:

Anders Björnström, Enhetschef

Fredrik Karlsson, Driftansvarig

Skyddsronde 2018-10-30, Ingegerd, Maria

Medverkande:

Anders Björnström, Enhetschef

Christer Eliasson, Driftansvarig

Henry Kiviniemi, Skyddsombud

Skyddsronde 2018-10-30, Simon

Medverkande:

Anders Björnström, Enhetschef

Christer Eliasson, Driftansvarig

Henry Kiviniemi, Skyddsombud

Fritid

Systematiskt brandskyddsarbete samt skyddsronde Lombia 2018-03-17

Medverkande:

Emil Lanto

Skyddsronde Loussabacken 2018-05-02

Årsrapport 2018 för Piteå kommun och dess bolag

Inledning

Skadeutveckling

Året 2018 var ett av de mindre skadedrabbade åren, speciellt när det gäller skadegörelse och vattenskador, som är de två mest frekventa skadorna.

Jämför man åren 2017 med 2018 har kostnaderna minskat med drygt 2,4 miljoner.

Att jämföra antal skador och kostnader över år är inte tillämpligt före 2017. Då rapportering i SIV har varit bristfällig. Från och med 2017 har en integration skett mellan kommunens felanmälningssystem och skaderapporteringssystem skett, mer om detta finns under punkt 3. Incidenter och skador.

Riskbild

Kommunen har inte haft några tillbud av anlagd brand på skolor och för att fortsätta motverka dessa kommer kommunen att ha stort deltagande i SKFAB's kommande fokusområde – skolbränder. Med tanke på utvecklingen av skolbränder i Sverige är det kanske bara en tidsfråga innan det händer hos oss.

En annan stor risk, och stor utmaning, är klimatförändringarna, här kommer arbetet att fortgå enligt plan. Planen är att politiskt fastställa den klimatanpassningsplan som kommunen arbetar med. Den kommer att innehålla åtgärdsplaner för att motverka den påverkan som kommunens verksamheter har uppmärksammar genom den riskinventering som är genomförd. Detta utifrån två aspekter; förslag på åtgärder i befintligt samhälle och förslag på åtgärder för framtida samhälle. Med andra ord vilka åtgärder ska vi vidta utifrån i det vi redan byggt och hur ska vi bygga för att bäst motverka klimatförändringarna. Mer om detta finns under punkt "Generellt säkerhetsarbete."

Särskilda utmaningar

En förhoppning som finns är att efter de nya riktlinjerna för internt skydd antas kommer verksamheterna att se och förstå sin del i arbetet med skadeförebyggande arbete. Huvudsyftet med revideringen är att underlätta för verksamheterna. Vi har, genom uppföljningar och vid utbildningar, förstått att det ligger stor osäkerhet för hur det systematiska brandskyddsarbetet ska utföras. Det nya styrdokumentet kommer att fungera som en checklista med mallar för ny- till- och ombyggnationer men även i det dagliga arbetet. Efter antagandet kommer även en utbildningsinsats att genomföras, utifrån riktlinjen.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Organisation

Säkerhetsorganisationen består av 11 personer; säkerhetschef tillika kommunchef, räddningschef, krisinformatör, säkerhetssamordnare/försäkringssamordnare, CISO, säkerhetsskyddschef och representanter från varje förvaltning samt en från PIKAB (Piteå kommunföretag AB). Säkerhetsorganisationen är underställd kommunstyrelsen och samordnas av kommunledningsförvaltningen och arbetar kommunkoncernövergripande. Fysiskt är räddningschef, säkerhetssamordnare/försäkringssamordnare och CISO placerade på räddningstjänsten medan säkerhetschef och säkerhetsskyddschefen sitter på stadshuset.

Säkerhetsgruppens uppdrag är att:

- Samordna det kommungemensamma säkerhetsarbetet
- Tillse att underliggande riktlinjer och rutiner utarbetas
- Ge råd och stöd till förvaltningarna och bolagen i säkerhetsarbetet genom att bland annat ta fram riskanalyser och handlingsplaner
- Planera och erbjuda nödvändig utbildning och övning till förtroendevalda, tjänstemän och övriga anställda
- Ge förslag till mål för säkerhetsarbetet
- Följa upp mål för säkerhetsarbetet
- Sammanställa och följa upp skadestatistik inom området internt skydd
- Följa upp effekterna av åtgärder som vidtagits

Styrande dokument

Piteå kommun har ett flertal styrande dokument på olika nivåer, från kommunfullmäktige till verksamhetsnivå, som styr säkerhetsarbetet i Piteå kommun.

Policy för säkerhetsarbetet - Kommuns säkerhetsarbete har som syfte att skapa trygghet och säkerhet för kommunens medarbetare, medborgarna och de som vistas i kommunen samt för vår egendom och miljö där personsäkerheten alltid skall prioriteras högst. Kommunen skall aktivt och systematiskt förebygga och begränsa risker och undanröja hot. Policyn ska ingå som en del i kommunens kvalitetsarbete. Denna policy omfattar samtliga säkerhetsområden som kommunen arbetar inom. Tillämpningen av policyn sker med konkreta riktlinjer. I dessa riktlinjer regleras de instruktioner och rutiner som skall tillämpas för säkerhetsarbetet i kommunen. Detta dokument reviderades under 2017 och fastställdes av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för säkerhetsarbetet - Policyn uttrycker kommunens värderingar och ambitioner för säkerhetsarbetet och ger vägledning för följande riktlinjer inom de olika områden som säkerhetsarbetet omfattar. Säkerhetsarbetet ska bedrivas inom följande områden:

- Skydd mot olyckor
- Krishantering
- Internt skydd
- Informationssäkerhet
- Säkerhetsskydd

Respektive område innehåller en beskrivning av kommunens uppdrag och tolkning av lagar eller interna värderingar och intentioner som tillfaller respektive område.

Riktlinjerna innehåller även en skrivelse om ansvaret för säkerhetsfrågorna. Dessutom innehåller de information om säkerhetsorganisationens praktiska uppbyggnad, hur den samordnas och ordnad.

Detta dokument reviderades under 2017 och fastställt av kommunstyrelsen under 2018.

Riktlinjer för internt skydd

Enligt Piteå kommuns riktlinjer för säkerhetsarbetet ska närmare riktlinjer avseende det interna skyddet utformas i separat dokument. Uppdraget att utforma dessa åligger kommunens säkerhetsgrupp. Riktlinjer ska utformas för:

- Förebyggande av inbrott och stöld
- Förebyggande av skadegörelse
- Förebyggande av vattenskador
- Installation av brandskyddsanläggningar
- Metod för riskanalys
- Skaderapportering

Syftet med det interna skyddet är, enligt riktlinjer för säkerhetsarbetet, att:

- identifiera de områden som är mer utsatta för risker än övriga
- ta fram metoder som syftar till att förebygga att risken utvecklas till en skada
- minimera konsekvenser av inträffad skada.

Den första versionen av riktlinjer för internt skydd omfattar skaderapportering samt installationer av brandskyddsanläggningar. Dessa riktlinjer är under revidering. Till stor del för att lagstiftning har ändrats men även för att kommunen vill ha en högre ambition än lagstiftningen och ställer därmed högre krav på verksamheterna. Revideringen ska hjälpa verksamheterna att utföra sina skyldigheter enligt lag och kommunens ambition.

Årsplan för säkerhetsarbetet – En årsplanering för kommunens säkerhetsarbete upprättas varje år och fastställs av kommunchef. Planen för säkerhetsarbetet beskriver hur arbetet ska bedrivas inom de fem säkerhetsområdena: skydd mot olyckor, krishantering, internt skydd, informationssäkerhet och säkerhetsskydd samt säkerhetsgruppens arbete.

Enligt riktlinjerna skall planen minst innehålla:

- Vad som ska göras under året
- Tidplan
- Behov av personella och ekonomiska resurser
- När och hur uppföljning, utvärdering och avrapportering ska ske

Uppföljning av kommunens säkerhetsarbete ska utföras av säkerhetsgruppen årligen och sammanställas i en rapport som redovisas för kommunchefen. Rapporten sammanställs senast under mars efterföljande år.

Handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet

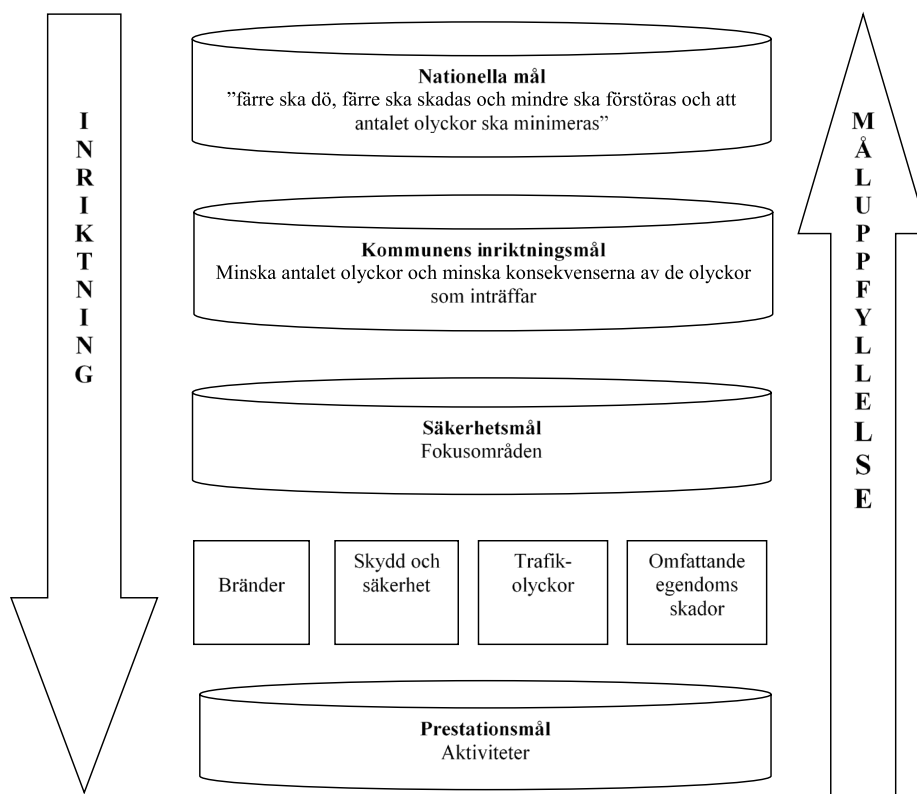
Handlingsprogram för skydd mot olyckor ska vara en kommunal process som baseras på den lokala riskbilden, handlingsprogrammen formulerar målen för räddningstjänst och den förebyggande verksamheten med syfte att minska olyckors förekomst och konsekvenser.

Handlingsprogrammets innehåll regleras i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och ska minst omfatta:

- En kommun skall ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. I programmet skall anges målet för kommunens verksamhet samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. I programmet skall också anges hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planeras. Samt vilken förmåga kommunen har och avser att skaffa sig för att göra sådana insatser.
- För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

Syftet med handlingsprogrammen är att färre ska dö, färre ska skadas och mindre ska förstöras och att antalet olyckor ska minimeras samt att minska konsekvenserna av de olyckor som inträffar.

Under 2016 genomförde Piteå kommuns säkerhetsgrupp en riskinventering för säkerhetsområdet skydd mot olyckor. Riskinventeringen behandlade i huvudsak personskador och räddningsinsatser. Riskinventeringen tjänar som underlag för målformuleringar och aktiviteter samt vilken förmåga kommunens räddningstjänst ska ha. Utifrån riskinventeringen lyftes fyra säkerhetsmål fram; bränder, skydd och säkerhet, trafikolyckor och omfattande egendomsskador.

Exempel på aktiviteter och vem som ska genomföra dem Prestationsmål.

Bränder

1. Kommunkoncernens nämnder och styrelser ska säkerställa att rapportering av brand och brandtillbud sker till kommunens skaderapporteringssystem enligt verksamhetens upprättade dokument i systematiskt brandskyddsarbete (SBA).
2. Socialnämnden ska verka för ökad möjlighet till individanpassat brandskydd i ordinarie boende.
3. Barn- och utbildningsnämnden ska bedriva brandkunskapsundervisning för alla elever i årskurs 2 och 5.
4. Samtliga chefer med verksamhetsansvar ska utbildas i systematiskt brandskyddsarbete vart fjärde år.

Omfattande egendomsskador

1. Säkerhetsarbetet ska tas i beaktan vid alla typer av upphandlingar och utförande.
2. Kommunkoncernens nämnder och styrelser ska säkerställa att skaderapportering sker i enighet med det riktlinjerna för det interna skyddet och försäkringsbolagets säkerhetsföreskrifter.

Totalt finns det 28 aktiviteter för bränder (14), skydd och säkerhets (8), trafikolyckor (2) och omfattande egendomsskador (2)

Nämnderna och styrelserna i kommunkoncernen ansvarar för att de säkerhetsmål och prestationsmål som anges i handlingsprogrammen genomförs och nås. Rutiner hur detta ska göras sätter nämnden eller styrelsen själv.

Den nämnd eller styrelse som ansvarar för en aktivitets genomförande, ansvarar också för att utse ansvarig funktion som årligen, i februari, rapporterar om genomförande till säkerhetsgruppen. Detta ska ske i kommunens styr- och ledningssystem. Säkerhetssamordnaren sammanställer årligen i mars en rapport till kommunstyrelsen.

Incidenter och skador

Piteå kommun använder sig av SIV som skaderapporteringssystem. Det har kommunen gjort sedan kommunen gick in som delägare i SKFAB. Tyvärr har det varit väldigt svårt att få en fungerade skaderapportering. Så under 2017 integrerade kommunens sitt felanmälningssystem DeDu med SIV. I felanmälningssystemet anmäls allt som verksamheterna måste få åtgärdat. Allt som anmäls är inte skador och av den anledningen har kommunen två personer anställda hos fastighets- och servicekontoret som sorterar de anmälda skadorna. Vilket gör att verksamheterna anmäler sina skador i SIV utan att veta om det. När det gäller klotter så sköts detta genom en överenskommelse med skadesanerare som kommunkoncernen använder sig av. Skadesanerarna sköter allt när det gäller

klotter; skaderapportering, dokumentation, foto, sanering och polisanmälan. Det enda respektive verksamhet behöver göra är att fastställa definitivt belopp och stänga skadan i SIV.

Under det gångna året har Piteå Kommun registrerat 350 (444)¹ skador i skaderapporteringssystemet varav 14 (22) är ansvarsskador.

De skador som sticker ut är skadegörelse 235 stycken (315) och vattenskador 39 stycken (61).

Vattenskador är den skadetyper som kostat kommunen mest pengar under 2018, 429 000kr (2,2 milj.).

Här bör tilläggas att 16 vattenskador är ej färdigreglerade.

Skadegörelse kostade 2018 kommunkoncernen 352 000 (500 000)

Av ansvarsskadorna, 14 stycken, är 6 egendomsskador, resterande halk- och kroppsskador.

Totalt var skadekategorin "annan" ovanligt stor under 2018, detta kan ha sin förklaring i klimatförändringarna. Vintern 2017/2018 var ett snörikt år vilket innebar lite ovanligare typer av skador. Den vanligaste var takras, skottning, plogskador och snöborttagning, totalt 12 skador.

Med tö kom andra typer av skador, så som översvämningar, men dessa är redovisade under vattenskador. Det är svårt att avgöra hur många av vattenskadorna som beror på "Vattenskada pga. is på tak".

Sommaren var torr och varm, vilket innebar åska med medföljande 4 skador. Sommaren bestod även av ett flertal skogsbränder. Piteå kommun var förskonade men under vecka 29 brann ett femtiotal bränder i Norrbotten. Räddningstjänsten Piteå bistod med materiella och personella resurser.

Skadeförebyggande arbete

Generellt säkerhetsarbete

Klimatanpassningsplan

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021 - 2050 kommer årsmedeltemperaturen att vara 2,5 - 3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kommer att vara runt 10 procent mer än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15 - 25 dagar färre med snö.

Målet med planen är att Piteå kommun ska stå bättre rustade inför ett framtida klimat och klimatanpassning är integrerad i kommunens dagliga processer och bidrar till en hållbar utveckling.

Förvaltningarna och bolagen har under de gångna åren genomfört var sin verksamhetsövergripande åtgärdsplan för de risker som klimatförändringar kan innebära. I åtgärdsplanen ska det finnas information om respektive risk, dess riskpoäng, tänkta åtgärder, finansiering och när åtgärden ska vara genomförd.

Kommande år ska dessa verksamhetsövergripande åtgärdsplaner sättas samman till en kommunövergripande åtgärdsplan som ska delges politiken.

¹ Inom parantes 2017

Kultur, park och fritid

Brandskyddsronde görs var 3:e månad och dokumenteras. Dokumentationen förvaras på respektive anläggning i brandskyddspärmen.

Brandskyddsansvariga vid tillfälliga uthyrningar

Vid större arrangemang som föreningar har i våra lokaler ska föreningarna utse brandskyddsansvarig.

Fastighetsbesiktning utifrån fastställt protokoll görs 1 g/år.

Skyddsronde görs 1 g/år och dokumenteras.

Tillsynsavtal med föreningarna i våra större sporthallar. Där ingår kvällsrunda med tillsyn och låsrunda.

Chipsystem för låsning som går att spåra till användare.

All vandalisering dokumenteras, fotograferas och anmäls till polisen. Klottersanering ska ske direkt efter att det upptäckts.

Felanmälan görs direkt när ex vattenläckage upptäcks.

Under vintern gjorde bedömningar av snömängder på tak och skottning utfördes där risker bedömdes.

Socialtjänsten

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) gör varje år en patientsäkerhetsberättelse som visar gjorda kontroller under året samt resultatet av dessa. MAS gör även en bedömning av vilket förbättringsarbete som behöver göras för att minska risker och deras skadeverkningar.

Som en del i socialtjänstens systematiska kvalitetsarbete rapporteras även oönskade händelser, inte bara inom hälso- och sjukvård utan även rörande omvårdnad. Kvalitetscontroller/kvalitetsansvarig gör varje år en sammanställning av dessa samt även en bedömning av vilket förbättringsarbete som behöver göras för att minska risker och deras skadeverkningar, på liknande sätt som MAS inom hälso- och sjukvård.

Inom Stöd och omsorgs gruppboende, daglig verksamhet har Räddningstjänsten gjort tillsyn och som följd av detta är SBA-pärmar med information och checklistor upprättade på varje boende, daglig verksamhet och korttids/fritids samt missbruksboende. Detta har inte tidigare funnits. Ett dialogmöte med fastighetsägare för att diskutera och fastställa ansvarsfrågor gjordes också.

Räddningstjänsten

Mycket av räddningstjänstens arbete är lagstyrt och fastställs i kommunens handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande arbete, se under punkt "Styrande dokument."

Kommunen har vissa skyldigheter enligt lag vilket även visar sig i de uppdrag som kommunen har. Hur dessa skyldigheter ska genomföras fastställs i handlingsprogrammet.

Länsstyrelsen är kommunernas tillsynsmyndighet och utför tillsyner vart fjärde år för att se att kommunerna uppfyller lagstiftningen. Nästa tillsyn kommer att ske under 2019.

Vädret har gett både mycket nederbörd och värme/torka och haft stor påverkan på räddningstjänstens uttryckande verksamhet under året med betydligt fler trafikolyckor och skogsbränder.

Under året har ett omfattande arbete med att ta fram ett förslag/underlag på gemensam organisation och nämnd för räddningstjänsterna Piteå och Älvsbyn där Piteå kommun är tänkt som värdkommun.

Ny brandbil med nytt släcksystem har tagits i bruk. Systemet möjliggör en svalare och säkrare miljö för brandpersonalen samt utgör en effektiv släckmetod.

Samhällsbyggnad

Det säkerhetshöjande och skadeförebyggande arbetet sker integrerat i ordinarie styrning och ledning av arbetet i förvaltningen. Ansvaret fördelas i förvaltningen och åvilar respektive chef för avdelningar och enheter. Viktigare avvikelser och incidenter rapporteras veckovis i förvaltningens ledningsgrupp som underlag för ev. övergripande åtgärder. Månadsvis görs en avstämning av aktuellt läge för förmedling vid behov till kommunens säkerhetsgrupp.

I förvaltningens verksamhetslokaler finns överlag fungerande rutiner för systematiskt brandskyddsarbete som följer övergripande riktlinjer i kommunen. För lokalerna i Stadshuset genomfördes tillsyn under 2018, där en del brister omgående rättades till. Som resultat av tillsynen klargjordes även ansvarsförhållanden och en planering av systematiska utbildningsinsatser kommer att upprättas. I samband med flytt till nya lokaler kommer särskilt fokus att läggas vid gemensamma rutiner inom berörda delar av verksamheten.

I övriga försäkringsbara risker som inbrott, vattenskada och skadegörelse följer arbetet ordinarie ledningsstruktur och anpassas efter de särskilda behov som finns inom Samhällsbyggnads olika verksamhetsgrenar. Arbetet bedrivs i hög grad erfarenhetsbaserat och omfattar därför olika typer av åtgärder beroende på verksamhetens art. Exempel handlar om förebyggande av vattenskador och annat inom boenden och bostäder för flyktingar samt snabb klottersanering inom Teknik och gator. För att stävja risken för bland annat skadegörelse vid busstationen har extra ronderingar genomförts under året.

Arbetet har hittills i huvudsak bedrivits med traditionell teknik och sedvanliga arbetssätt. Inom förvaltningen pågår dock utvecklingsarbete med fokus på att öka användandet av ny teknik vilket på sikt även kommer att beröra det säkerhetshöjande och skadeförebyggande arbetet.

Skador ska alltid rapporteras i de system kommunen använder för detta. I övrigt rapporteras avvikelser löpande i förvaltningens ledningsgrupp och förvaltningens deltar genom representant i kommunens övergripande säkerhetsgrupp för informationsspridning och erfarenhetsutbyte. Under 2018 har avvikelser noterats endast i begränsad omfattning. Avvikelser och tillbud utreds i syfte att säkerställa att de inte ska inträffa igen.

Dagvattenprojektet

Dagvattenprojektet har varit omfattande och rört bland annat framtagande av nya riktlinjer och anvisningar för dagvattenhantering, som ska gälla för ny- och ombyggnationer, förändring av markanvändning och för dagvattenåtgärder i befintlig miljö. Anvisningen omfattar även en checklista med grundläggande punkter som ska beaktas vid dagvattenutredningar.

Dagvattenprojektet har även resulterat i ett konkret åtgärdsförslag som omfattar tre typer av åtgärder: hanteringsprinciper för en trög och ytlig avrinning lokalt, anläggning av ytliga fördröjningsanläggningar

för magasinering vid stora flöden samt ökning av dimensionen i underdimensionerade ledningssträckor. Tillämpningen av dessa ska följa framtagna anvisningar och effekterna av olika typer av åtgärder, inkl. kostnader, har studerats i ett antal fallstudier för att säkerställa underlag av god kvalitet inför beslut.

Projektet har delfinansierats med skadeförebyggande medel.

”Håll dig på benen”

Under fler år har antalet skador och dödsfall orsakat av fall bland äldre i Piteå varit högt. Frågan har funnits med ibland annat kommunens Handlingsprogram mot olyckor men har inte varit en prioriterad fråga samt att man inte direkt hittat rätta arbetsmetoder för att komma tillrätta med problemen.

Fokus för projektet är att lyfta och stärka frågan om fallskador i Piteå för att få fler aktörer att engagera sig i frågan. Projektet kommer inte ta över ansvar eller ordinarie arbetsuppgifter från olika inblandade verksamheter och aktörer.

Syfte, mål och inriktning med projektet är att färre äldre i Piteå skadas på grund av fall - Piteå ska klättra minst 10 placeringar i Öppna jämförelser-utgångsvärde år 2013 ranking 203. Projektet påbörjades 2017 men kommer att fortgå under 2019 och är indelat i tre faser: Inventering, Kunskapshöja Information, Förankring. Därefter kommer själva arbetet med förebyggande åtgärder att genomföras ute i verksamheterna.

Projektet har finansierats med skadeförebyggande medel.

Utbildningsförvaltningen

Medvetet arbetat på kommunens förskolor med större glaspartier för att undvika förekomst av oönskade händelser

Kompletterat förskolor med fler brandlarm och åtgärdat brister kopplat till brandtillsyn.

Översyn av utemiljöer på kommunens förskolor pågår utifrån klimatförändringar. Säkra upp verksamheten utifrån ökad nederbörd, värmeböljor etc.

Aktivt arbete för att minska kränkningar och utanförskap i skolan

En utredning angående arbetsmiljö har genomförts av extern konsult på uppdrag av Pitebo, vid det så kallade elevbygget på Strömbackaskolan, för att säkerställa att säkerheten håller en hög nivå på dessa utbildningsbyggen. Ett förbättringsarbete har genomförts som framförallt tydliggör det systematiska arbetsmiljöarbetet, rollfördelning – ansvar.

Förebyggande arbete mot Cannabis hos ungdomar i skolan

”Elevs drogvanor och skolans arbetsmiljö förändras inte genom enstaka och tillfälliga insatser. För att påverka situationen krävs en kombination av flera effektiva insatser som skolan prioriterar och målmedvetet och strukturerat arbetar med över tid.”² Samtalsbaserade metoder är bättre än information i avskräckande syfte, eller att ta in externa föreläsare.

² Hubinette, Staffan, *Vägar till en narkotikafri skola, Från osäkert till säkert läge, Stockholm, 2017, Wolters Kluwer*

För att vi i skolan ska kunna få ut information kring Cannabis och göra eleverna medvetna om dess risker, att jobba förebyggande, måste vi arbeta systematiskt, tålmodigt, målmedvetet och långsiktigt. Det handlar om saker som vi redan gör och som ingår i den ordinarie och dagliga verksamheten, men som med bättre kunskap, bättre struktur, förbättrade rutiner och tydlig ledning kan göras ännu lite bättre. Att integrera undervisning om Cannabis i sin egen undervisning – att hitta en form som återkommer som ett naturligt inslag i lektionerna.

Vi vill öka andelen som INTE använder narkotika – och vi vill stärka ambivalenta elever som ännu inte tagit ställning – att ge dem nog med kunskap för att kunna stå emot eventuella gruppptryck och förfrågningar om att prova. Skolan är platsen där ungdomar i åldern 13-19 år tillbringar större delen av sin dag, och det är därför vi i skolan också har en chans att påverka. Upplägget är enkelt – *lektionerna är planerade – materialet är framtaget, så det är egentligen bara att tuta och köra, efter inspiration, information och handledning från läraren Erika Holmquist Hortlund*. Ingen lärare behöver sitta och söka fram information, allt sådant finns.

Under hösten 2018 har läraren gått en utbildning arrangerad av Umeå Kommun, Länsstyrelsen Västerbotten, UmeBrå samt Tollare folkhögskola. "Cannabis – forskning, argument och prevention". Syftet var att ge deltagarna kunskap och verktyg för att bättre kunna möta och samtala med ungdomar om cannabis, och bättre kunna bidra till att utveckla det lokala förebyggande arbetet. Utbildningen har varit på distans med tre träffar på sammanlagt sex dagar. Mellan träffarna har deltagarna arbetat med litteratur och uppgifter individuellt.

Förutom den skolenhet på Strömbackaskolan som undertecknad är knuten till, har även skolenhet Mjölner kommit igång med den preventiva insatsen hos sina årskurs 1:or, då undertecknad har instruerat och handlett (handleder ännu) lärarna som är mentorer för åk 1. Under våren 2019 kommer även två till lärare att komma igång. Vidare under våren kommer även ytterligare en skolenhet att komma igång med projektet för klasser knutna till kursen Hälso pedagogik.

Skolenhet Hugin har fått utbildning på en arbetsplatsträff för personalen med målet att intresserade lärare ska utbildas vidare.

Jag ska även till Pitholmsskolan som ska köra insatsen i olika klasser på högstadiet. Solanderskolan är också på gång.

Vår insats här i Norrbotten sprider sig ut till övriga landet, och tillsammans med Mats Burman, Regional samordnare för brottsförebyggande arbete, Länsstyrelsen Norrbotten, har vi besökt Kalmar Län och fått igång LarsKagg-gymnasieskola att arbeta med upplägget för samtliga årskurs 1:or där.

En nätverksträff på CAN:s huvudkontor i Stockholm skedde i mitten av december, där syftet var att försöka knyta an CAN till vår satsning. Representanter från Linköping, Kalmar, Jämtland, Luleå och Kiruna fanns på plats, samt Länsstyrelsen Norrbotten.

Under vecka 4 kommer Erika och Mats att åka till Jämtland 23-25/1 för att besöka och utbilda ca 40 pedagoger från gymnasiet i kommunerna Sveg och Östersund.

Målet med insatsen om hur vi kan arbeta med eleverna om cannabis är att stärka de elever som "vacklar" och ännu inte har tagit ställning. Att ge eleverna faktakunskap och argument för att kunna stå emot, och inte använda cannabis när de en dag konfronteras med drogen. Insatsen handlar inte enbart om själva drogen, utan upplägget fokuserar mycket på att bygga upp elevens självkänsla – vem är jag i det stora hela? Hur reagerar jag i vissa givna situationer? Förhoppningen är att Piteås alla gymnasieelever ska kunna säga att de vet vad det är, och att de har fått utbildning kring drogen i skolan. För att nå dit måste dock arbetet få fortsätta – inte bara under ett år. Det råder en rädsla och "jag kan för lite"- tänk hos lärare i allmänhet – men får jag bara träffa lärarna och inspirera och informera kring upplägget, kommer de allra flesta att köra igång. Det har jag sett, och det är min fullständiga övertygelse. Tack vare projektpengarna har vi kunnat göra detta under hösten och nu i vår, men vad händer sen?

Erika Holmquist Hortlund, Gymnasielärare svenska/engelska, speciallärare i språk, Utbildad handledare i undervisning om Cannabis mot elever.

Projektet har delfinansierats med skadeförebyggande medel.

Fastighets- och serviceförvaltningen

SBA-arbetet dokumenteras av utsedd personal som enbart jobbar med det SBA. Brandteknikerna tar hand om det tekniska brandskyddet som åligger förvaltaren. Det okulära SBA-arbetet tar verksamheten hand om.

Det har även under 2018 utförts tillsyn av Räddningstjänsten på flertalet skolor och förskolor. Vi jobbar med kameraövervakning, brand-och inbrottslarm allt är direktkopplat till bemannad larmcentral. Uppföljning görs via felrapporteringsystemet.

Viss termofotografering utförs i el-centraler. Vi har köpt in två enheter som man kopplar till en Iphone med gott resultat. Alla fastighetsskötare har Heta arbeten certifikat.

Utbildning och information

Söderberg och Partners i samverkan med Nomor genomförde i slutet av 2017 en utbildning i hur verksamheterna ska arbeta för att förebygga skadedjur, så som vägglöss, kackerlackor och råttor och vad som gäller i saneringsförsäkringen. Inbjudna till utbildningen var boendechefen och fastighetsskötare.

I november genomfördes även en utbildning i halkbekämpning och juridiken av Söderberg och partners. Inbjudna var fastighet- och serviceförvaltningen och PnF.

Räddningstjänsten

Efterfrågan från den enskilde, så som företag, föreningar, kommunala verksamheter m.m., på utbildning har varit god under året. Målsättning på årsbasis är 1 200 deltagare. Totalt har 112 kurser genomförts med 1 635 deltagare.

Enligt kommunens handlingsprogram för den förebyggande verksamheten till skydd mot olyckor har under senhösten 434 elever i årskurs 7 i grundskolan och 465 elever i årskurs 1 på gymnasiet erhållit brand- och säkerhetsutbildning. Samtliga inplanerade klasser i grund- och gymnasieskolan har fått utbildning. Ett stort antal studiebesök av elever från förskola och låg- och mellanstadiet har genomförts under året.

Utbildningsförvaltningen

Brandskyddsutbildning som Räddningstjänsten håller i för samtliga åk7 och gymnasiet åk1 för att belysa problematiken med anlagda bränder, dess orsaker och konsekvenser. Det ingår även områden som utanförskap och trafik i denna utbildning. Se ovan.

Socialtjänsten

Vart 4:e år utbildar socialtjänsten sin personal i systematiskt brandskyddsarbete. Det gäller undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, sjukgymnaster och chefer inom Äldreomsorgens verksamheter vård- och omsorgsboende samt hemtjänst. Det gäller också all baspersonal, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, sjukgymnaster och chefer inom Stöd och omsorgsverksamheter gruppboende för funktionsnedsatta, daglig verksamhet, boendestödjare, korttids/fritids samt missbruksboende. Detta genomfördes senast 2016/2017. I mars 2017 utbildades berörda chefer inom Stöd och omsorg i SBA (systematiskt brandskyddsarbete) där deras chefsansvar var i fokus.

Samhällsbyggnad

Utbildnings- och informationsinsatser på övergripande nivå har framför allt omfattat förvaltningens ledningsgrupp, i syfte att klargöra ansvarsförhållanden och förväntningar på arbetet. Operativt ansvarar respektive chef för att information och kunskapsspridning sker inom avdelningar och på enheter, t.ex. genom nyttjande av tid på arbetsplatsträffar med mera.

Samverkan och utbildning

Stor del av den samverkan som bedrivs sker i säkerhetsgruppen, där representanterna från förvaltningarna och bolagen medverkar. Säkerhetsgruppen träffas en gång i månaden och delar information gällande alla kommunen säkerhetsområden, där internt skydd och kommunens försäkringar ingår. Om säkerhetsgruppens uppdrag finns att läsa om under 2.1. Organisation.

För att säkerhetsfrågorna ska få önskvärt genomslag krävs att all personal har kunskap om dess betydelse. Detta uppnås genom fortlöpande information om mål och metoder för säkerhetsarbetet samt utbildning. Genom säkerhetsgruppens försorg ska det genomföras en kontinuerlig informations- och utbildningsverksamhet om säkerhetsfrågorna.

Vid särskilda behov ska berörd personal ges information genom säkerhetsgruppens försorg.

Därutöver samverkar säkerhetsgruppen med folkhälsostrategen, polisen och andra berörda verksamheter genom det brottsförebyggande rådet. Då stora delar av säkerhetsgruppen är fysiskt placerad på räddningstjänsten, som delar lokal med Polisen, sker mycket samverkan med dessa i det dagliga arbetet.

Fastighets- och serviceförvaltningen har samarbete med polisen med att ge bilder på de som utför skadegörelse. Och tipsa var det är oroligheter för rondering av vaktbolag och Polis.

Polisen och kommunen har under det gångna året haft en informationsträff med privata fastighetsägare i kommunen för att verka för en överenskommelse om liknande arbetssätt i hela kommunen mot klotter och skadegörelse. Syftet var att berätta om förhållning- och arbetssätt i kommunens förvaltningar och helägda bolag.

Regionala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor organiseras av länsstyrelsen och har till syftar att utveckla och stärka beredskapen för kriser samt förmågan att hantera kriser genom ökad samordning och samverkan inom området krisberedskap och skydd mot olyckor. Regionala rådets uppgifter innefattar såväl planering och samverkan i vardagen, som samverkan och samordning under och efter en händelse. Samverkan i länet kan beskrivas som ett verktyg för att på effektivare sätt hantera stora olyckor och kriser som påverkar.

- Norrbottens län.
- Kommuner
- Norrbottens kommuner
- Kustbevakningen
- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Region Norrbotten
- Polis
- Försvarsmakten
- Sjöfartsverket
- SOS Alarm Sverige AB
- Svenska Kyrkan, Luleå Stift
- Sveriges Radio Norrbotten
- Swedavia
- Trafikverket
- Vattenfall

Regionala rådet möts fyra gånger per år.

Lokala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor organiseras av Piteå kommun och har till syftar att utveckla och stärka beredskapen för kriser samt förmågan att hantera kriser genom ökad samordning och samverkan inom området krisberedskap och skydd mot olyckor.

I det lokala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor ingår följande organisationer:

- Piteå kommun
- Piteå älvdals sjukhus
- Polisområde Piteå älvdal
- Svenska Kyrkan
- SCA Packaging
- Smurfit Kappa

Rådet träffas två gånger per år. Kommunen är sammankallande för mötet och står för program, lokal och ordförandeskap om inte annat beslutas av rådet.

BD-säk organiseras av kommunerna i länet och har till syftar att utveckla och stärka beredskapen för kriser och olyckor samt förmågan att hantera dessa genom ökad samordning och samverkan. I BD-säk ingår följande organisationer:

- Från kommunerna: Säkerhetssamordnare/ säkerhetschefer/beredskapssamordnare.
- Från region Norrbotten: Säkerhetschefen NLL, Säkerhetssamordnarna vid sjukhusen.
- Från länsstyrelsen: Representanter för enheten samhällsskydd

Gruppen träffas två gånger per år.

Arrangörskapet cirkulerar mellan kommunerna och värdkommunen är sammankallande för mötet och står för program, lokal och ordförandeskap.

Linda Lasu

Säkerhets- och försäkringssamordnare

Årsrapport Piteå Näringsfastigheter AB 2018

Inledning

Piteå Näringsfastigheter AB (PnF) med dotterbolag äger och förvaltar ca 185 000 m².

Av fastighetsbeståndet består hälften av industrilokaler och den resterande delen är kontors-, affärs- och utbildningslokaler.

Det gångna årets vinter var speciell med den stor snömängder som kom och medförde stora kostnader för takskotning och många vattenskador som följskador. Vi hade även ett takras i ett begränsat utrymme i ett kallförråd där även en husbil blev skadad. Totalt har koncernen haft 15 skador (även utan försäkringsreglering) i varierande omfattning:

- 13 vattenskador varav 9 var skador åsamkat av vinterns stora snömängder.
- 1 fall av klotter på fasader
- 1 takras

Skadeförebyggande arbete

PnF arbetar med ett antal skadeförebyggande rutiner som ska syfta till att skapa säkerhet och trygghet för våra anställda, hyresgäster och övriga som vistas i och kring våra fastigheter samt vår egendom och miljö.

Skador, olyckor och skadegörelse registreras i Piteå Kommuns gemensamma skaderapporterings-system för att få en bättre helhetssyn gällande skador/olyckor och utifrån det sätta in rätt resurser på rätt ställe.

Rutiner finns för snöröjning och sandning för våra fastigheter.

Alla fall av klotter fotograferas, saneras och rapporteras till Polisen enligt vår policy.

Rondering vintertid av yttertak för att eliminera risk för nedfallande is och snö.

Rutiner finns för att upptäcka och åtgärda trasiga ljuskällor.

I vårt eget felanmälsystem registreras alla typer av fel som inrapporteras av våra hyresgäster. Dessa bearbetas och åtgärdas av vår driftpersonal och är ett bra hjälpmedel för att hålla en hög nivå gällande det skadeförebyggande arbetet. Det ger också ett bra statistiskt underlag för bedömning av olika fastigheters status.

Rondering sker av vaktbolag på vissa av våra fastigheter. Vaktbolagen har också hand om larm som sker och återrapporterar dessa till oss.

Kameraövervakning sker på strategiska ställen på viktiga fastigheter.

Systematiskt brandskyddsarbete

Det interna brandskyddsarbetet bedrivs metodiskt efter utarbetade checklistor. Arbete sker i samarbete med Piteå Kommuns Fastighetskontor som sköter egenkontrollen av vårt tekniska brandskydd och Räddningstjänsten som hjälper oss med inspektion och underhåll av brandskyddsutrustningen i våra fastigheter.

Vår egen driftpersonal sköter den fortlöpande brandsynen i våra fastigheter då oftast i samförstånd med våra hyresgäster. Kontrollerna utförs månads, kvartals och årsvis.

Kurt Nilsson

Fastighetschef

Skadeförebyggande arbete inom Uppsala kommunkoncern 2018

Inledning

Sommarens torka

Det år som gått har varit ett år som prövat Uppsala kommuns förmåga till inriktning och samordning av resurser, likväl som samverkan med andra parter. Även om skogsbränderna som drabbade kommunen inte alls var av den omfattning som i andra delar av landet, så innebar den svåra torkan i somras andra utmaningar där bland annat foderbrist för djurbesättningar och vattenbrist i enskilda brunnar hanterades.

Skyfallet 29 juli

Den 29 juli drabbades kommunen plötsligt av ett mycket kraftigt skyfall. Upp emot 90 mm regn mättes upp under dygnet, där det mesta föll under någon eftermiddagstimme och därmed var i nivåer med ett 100-årsregn. Samtidigt med regnet drog ett åskväder fram med många blixtnedslag. Såväl regn som blixtar orsakade omfattande skador på fastigheter, lösöre och installationer. Utöver att kommunala fastigheter drabbades direkt drivs det också regress mot kommunen av privata parter försäkringsbolag. Under själva händelsen bedrev kommunen ett intensivt arbete med att begränsa skadorna i de mest utsatta delarna, som Centralpassagen vid Resecentrum.

Gottsundaskolan

Tidigt på morgonen, måndagen den 8 oktober, väcktes kommunen till beskedet att Gottsundaskolan stod i lågor. Skolan, som uppfördes 1976 i ett plan i trä och tegel, bestod av tre skepp. Nära 500 elever hade sin hemvist i skolan, som blev mer eller mindre totalskadad. Genom ett intensivt arbete kunde eleverna redan resten av samma vecka få meningsfulla aktiviteter och undervisning i det fria, och veckan därpå var de placerade i andra skolor i staden. Samordningen som snabbt kom till stånd mellan berörda och stödjande förvaltningar och bolag visade att kommunens förmåga till krishantering stärkts de senaste åren.

Skolprojektet

Under året har ett utvecklingsprojekt bedrivits med stöd av SKFAB, i syfte att minska skador i skolmiljö. Projektet har involverat flera förvaltningar och bolag inom kommunen och ska leda till en bättre förståelse för verksamma åtgärder med en bred ansats. Skolprojektet har också lett till en utvecklad dialog om ansvarsförhållanden mellan involverade parter. Se vidare nedan under *Skolprojektet*.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Kommunens organisation för försäkring

Ansvaret för hantering av kommunens försäkringsfrågor ligger på avdelningen för säkerhet och beredskap vid kommunledningskontoret. Försäkringspremier fördelas ut till förvaltningar och bolag anslutna till SKFAB och skador hanteras på ett samordnat sätt genom funktionen. Även allmänhetens

skador (typiskt skador på fordon som framförts på kommunal gata där bristande vägunderhåll påstås vara vållande) hanteras inom avdelningens funktion.

Genom de kunskaper och insikter som ges vid regleringen av skador kan kunskap återföras till verksamheterna i form av rådgivning. Detta är dock pågående utvecklingsområde där processerna ska stärkas och systematiseras.

Styrande dokument

Försäkringspolicy

Grunden för kommunens arbete med försäkringar anges i försäkringspolicyn antagen av kommunfullmäktige i mars 2015. Där anges målet med kommunens försäkringsinnehav och fastslås att den gemensamma hanteringen inom kommunkoncernen ska innebära en gemensam riskhantering, lägre kostnad för riskfinansiering samt lägre skadekostnader. Efter fastställandet av policyn är idag samtliga kommunala bolag anslutna till den gemensamma försäkringslösningen.

Trygghets- och säkerhetspolicy

Under 2018 har en trygghets- och säkerhetspolicy antagit av kommunfullmäktige. Policyn stärker och tydliggör ansvar för kommunens olycks- och skadeförebyggande arbete. Den tillhörande handlingsplanen innehåller ett antal åtgärder inom området *internt skydd och personsäkerhet* som syftar till ett stärkt skydd mot oönskade händelser. Se vidare under *Trygghets- och säkerhetspolicy*.

Incidenter och skador

Uppsala kommun arbetar aktivt för att få kontroll och överblick över incidenter och skador som förekommer inom kommunkoncernens verksamheter. Som utgångspunkt för säkerhets- och det skadeförebyggande arbetet har därför kommunen bland annat tagit fram styrdokument i form av riktlinjer för utförande av risk- och sårbarhetsanalyser, gemensamma arbetsätt och mallar samt GIS-baserade verktyg för ändamålet. Det har utsetts verksamhetsstödjande funktioner att stötta verksamheten i dessa frågor och för att skapa ett samordnat arbete.

Inom kommunkoncernen arbetar man för att avvikelser ska rapporteras i digitala avvikelshanteringssystem. Syftet är att bland annat skapa underlag för kommande investeringar, planer och åtgärder i det säkerhetshöjande- och skadeförebyggande arbetet.

Trygghets- och säkerhetspolicy

Under året tog Kommunfullmäktige beslut om en ny trygghets- och säkerhetspolicy för Uppsala kommun. Syftet med policyn är att beskriva kommunens förhållningssätt till begreppen trygghet och säkerhet. Den tydliggör principerna för ordning och planering av Uppsala kommuns trygghets- och säkerhetsarbete före, under och efter oönskade händelser samt hur kommunen ska bidra till trygghet och säkerhet i det offentliga rummet och i de kommunala verksamheterna. Policyn beskriver även Uppsala kommuns långsiktiga och systematiska trygghets- och säkerhetsarbete som främjar ett fortsatt hållbart växande Uppsala.

- Uppsala kommun ska vara en trygg och säker kommun för alla som bor, besöker och verkar här samt för kommunens verksamheter, egendom och ekonomi
- Allas rätt att röra sig fritt i det offentliga rummet och att ta del av kommunens verksamheter ska inte begränsas av otrygghet

Policyn vänder sig till hela kommunkoncernen, både nämnder och bolagsstyrelser. Policyn ska verka styrande i planering, budgetering, uppföljning och i genomförande av kommunens verksamhet samt i kommunens samverkan med externa parter. Policyn är publicerad på Uppsala kommuns hemsida så att alla medborgare har tillgång till den.

Gemensamma arbetssätt och mallar

Grunden för ett väl fungerande skadeförebyggande arbete och att lyckas med uppgiften att etablera en effektiv förvaltningsstyrning är att tillvarata och återanvända bra exempel och är varandras stöd. Ett exempel på detta är kommunens mall för att genomföra en riskanalys. Mallen är ett sätt att underlätta för och skapa möjlighet för olika verksamheter att utgå från ett enhetligt och för alla likalydande underlag. Respektive verksamhet analyserar eventuella risker och faktiska händelser och ger förslag på åtgärder. Mallen och information nås av alla medarbetare via kommunens intranät.

Trygghetsverktyget

I kommunens skadeförebyggande arbete analyseras data från Polis, ordningsvakter och socialtjänstens Ungdomsjour. Data sammanställs och visualiseras via det GIS-baserade Trygghetsverktyget. Under året 2019 planeras även data från bland annat Räddningstjänsten att tillkomma.

Skadeförebyggande arbete

För att öka medvetenheten om och kunskaperna inom säkerhets- och skadeförebyggande området genomförs olika utbildnings- och informationsinsatser inom koncernen.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

I Uppsala kommun finns ett kommungemensamt dokumentstöd för arbetet med det systematiska brandskyddsarbetet. Dokumentstödet finns på kommunens Intranät och är ett stöd till cheferna i deras ansvar att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete på arbetsplatserna. Kommunens verksamheter genomför brandskyddsronder som dokumenteras i verksamheten brandskyddspärm. Felrapportering vid SBA-kontroller sker via kommunens felanmälanssystem.

Kommunledningskontorets samordnar tillsammans med Brandförsvaret kommunens utbildningar i systematiskt brandskyddsarbete och brandskyddsutbildningar.

Under 2019 planeras det för en övergripande översyn av arbetet med brandskydd i kommunens fastigheter.

Övriga försäkringsbara risker

Analysverktyg för skadestatistik

För att arbeta med ett systematiskt skadeförebyggande arbete för övriga försäkringsbara risker som till exempel inbrott, vattenskador och skadegörelse har kommunen tagit fram ett digitalt GIS-baserat

verktyg. Verktöget skapar möjlighet att inhämta information om t ex skador från olika databaser och presentera informationen på karta eller på annat önskvärt sätt.

Skolprojektet

Syftet med Skolprojektet är att kartlägga de mest förekommande riskerna på grundskola och är ett instrument för att höja medvetenheten om riskerna inom området och hur dessa kan hanteras. Slutrapporten är under bearbetning.

Ny teknik och nya lösningar

Utifrån verksamheternas egenkontrollplan och riskinventeringar genomförs åtgärder för att komma till rätta med eller minimera risken för skador på människor, egendom och miljö. I det lokala säkerhetsarbetet kan det vara nödvändigt att komplettera säkerheten med någon form av fysiskt skydd.

Inom kommunkoncernen sker arbetet med det skadeförebyggande arbetet genom olika metoder och hjälpmedel. Nedan följer en översiktlig sammanställning över en del av vad som görs inom olika verksamhetsområden för att förebygga att skador inträffar eller minimera effekterna efter en skada.

- Nya och befintliga brandlarmsystem blir larmöverförda till bemannad larmcentral som larmar ut väktare
- Väktarbil ronderar de mest utsatta skolorna och förskolor för att identifiera risker samt skapa relation med ungdomar på plats
- Installation av fettavskiljare för att förebygga stopp i avlopp
- Installation av magnetventiler som styrs av inbrottslarm för automatisk avstängning av inkommande vatten
- Kamerabevakning kopplat mot larmcentral
- Ersätta vanligt fönsterglas till polykarbonat
- Ljudlarm för att störa ut eventuellt "häng" på en specifik plats
- Installera radar på tak som indikerar och förhindrar att obehöriga klättrar på tak
- Införande av säkerhetsklassade utrymmen vid nybyggnation eller större ombyggnad för förvaring av stöldbegärligt lösöre, skyddsklass 2
- Vid nybyggnation eller större ombyggnation skapa miljöer med god överblick och undvika onödiga skrymslen och vrår i utformningen av fastigheten för att minimera risken för "häng"
- Utveckla automatiska brandlarm och sprinklersystem med nya funktioner
- Kontinuerlig övervakning av hyresgäster och deras tillstånd för Heta Arbeten. Aktivt arbeta för att utbilda hyresgäster i brand-förebyggande syfte
- Implementera nytt digitalt SBA-system för bättre uppföljning
- Aktivt bidra till Polisens genomförande av nationellt kameraprojekt
- Stärka den sociala sammanhållningen i stadsdelar och för att öka jämlikheten och minska segregeringen
- Installera fler elektroniska passersystem

Kommunens säkerhetsenhet har en överblick över de olika verksamheternas arbete med åtgärderna och kan lämna stöd och förmedla kontakter.

Uppföljning och utvärdering

Hur det skadeförebyggande arbetet följs upp och utvärderas inom koncernen framgår på olika ställen i rapporten.

Utbildning och information

Brand, att förebygga, hantera och larma

Brandskyddsutbildningar

I Uppsala kommun finns fyra olika utbildningar inom brandskydd: systematiskt brandskyddsarbete SBA, allmän brandutbildning samt brandutbildning med inriktning mot hemvård respektive sjukvård.

I utbildningen i systematiskt brandskyddsarbete är målgruppen framförallt chefer, brandombud och skyddsombud. Deltagarna ska få förståelse för vad systematiskt brandskyddsarbete är och hur det ska bedrivas samt vilket ansvar som chefer, brandombud och medarbetare har. Genomgång av lagstiftning och vilka regler som gäller för kommunens verksamheter går igenom samt hur dokumentstödet som finns på Intranätet används. Under 2018 utbildades 116 medarbetare i systematiskt brandskyddsarbete.

Den allmänna brandskyddsutbildningen är för personal inom förskolan, skolan samt övrig personal som vill gå en allmän brandutbildning där brandteori, risker och utrymning tas upp ur ett generellt perspektiv. Praktisk övning ingår där deltagaren får använda handbrandsläckare och brandfilt. 636 medarbetare gick den allmänna utbildningen under 2018.

Den hembesökande utbildning vänder sig främst till dem som arbetar hos kunder i deras egenkontrakterade hem. I utbildningen ges information om hur man kan ge service avseende brandskydd genom att bland annat upptäcka och minska risker i kundens hem, samt hur man använder brandsläckare och brandfilt. Praktisk övning ingår där deltagaren får använda handbrandsläckare och brandfilt. 106 medarbetare gick den hembesökande utbildningen under 2018.

Den vårdande utbildningen riktar sig till dem som arbetar inom vården samt till dem som har kunder i verksamheten, som kommer att vara beroende av medarbetare i händelse av brand och utrymning. Även olika brandrisker diskuteras. Praktisk övning ingår där deltagaren får använda handbrandsläckare och brandfilt. 180 medarbetare gick den vårdande utbildningen under 2018.

Risker, hot- och riskhantering

Pågående dödligt våld

Under året utbildades grundskolans rektorer i pågående dödligt våld PDV. Syftet med utbildningen var att skapa en mental förberedelse hos deltagaren att situationer som karakteriseras av pågående dödligt våld, PDV, kan komma att inträffa.

Frågor kring temat har också tagits upp på kommunens rektorskonferenser där allmänna frågor om säkerhet och risker diskuterats.

Personssäkerhet

Uppsala kommun arbetar fortlöpande med att stödja medarbetare, chefer och HR inför, under och efter en hot- och våldssituation. Arbetet innebär att stödja och bistå chefer i säkerhetsfrågor med fokus på personssäkerhet och att arbeta med skyddsåtgärder baserade på riskbedömning.

Förtroendevaldas säkerhet

En ny riktlinje för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda har upprättats. Syftet med riktlinjen är att tydliggöra kommunens ansvar av att förebygga och hantera hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda inom Uppsala kommunkoncern.

Riktlinjen ska tillämpas av hela kommunkoncernen för att förebygga och hantera hot, våld eller trakasserier som kan kopplas till förtroendevaldas pågående politiska uppdrag inom Uppsala kommun. Riktlinjen kompletterar kommunens säkerhetspolicy och arbetet mot mutor och jäv.

Val 2018

Inför valet genomfördes ett antal informationsinsatser kopplat till området säkerhet, exempelvis så har företrädare från Sveriges Kommuner och Landsting varit och föreläst i ämnet hot och våld mot förtroendevalda i samband med ett möte i kommunfullmäktige. Vid mötet distribuerades även säkerhetspolisens uppdaterade utgåva av handboken Personlig säkerhet till ledamöterna.

Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet

Kommunstyrelsen beslutade 2016 att Uppsala kommun ska samverka med statliga myndigheter kring frågor rörande organiserad brottslighet i syfte att försvåra och förhindra otillåten påverkan och att den organiserade brottsligheten kan dra nytta av välfärdssystemet. Under 2018 har arbetet med frågor kopplat till bostäder fortsatt. Samverkan och kunskapsutbyte har skett med fler av Uppsalas stora bostadsbolag samt Uppsala bostadsförmedling.

Utbildning för krisledningsnämnden

I november 2018 genomgick krisledningsnämnden i Uppsala kommun en utbildning. Utbildningens syfte var att skapa förståelse för vad och hur vilket ansvar en krisledningsnämnd har vid en extraordinär händelse. Kommunen har ett geografiskt områdesansvar som innebär att verka för att aktörer i kommunen, privata såväl som offentliga, samverkar och uppnår samordning gällande förberedelser inför och hanteringen av samhällsstörningar.

Utbildning i krisledning för förvaltningar och bolag

En utbildningsserie inleddes under året och syftet med utbildningen är att höja den lägsta förmågan hos samtliga förvaltningars och bolags krisledningar samt förbereda deltagarna för att delta i den krisledningsövning som kommer genomföras under 2019. Målet med utbildningen är att ge deltagaren en ökad kunskap i krisledningsarbete, ge grunder i och krav på en effektiv krisledningsprocess samt att ge grunder i kommunens och samhällets krishantering

Säkerhetsföreskrifter och riktlinjer kopplade till försäkringsskyddet

Styrande dokument för kamerabevakning

I kombination med andra brottsförebyggande åtgärder, och då andra åtgärder visats vara otillräckliga, kan trygghetskameror vara en verksam åtgärd för att förebygga och minska oönskade incidenter.

En rutin håller på att tas fram, vars syfte är att skapa ett gemensamt arbetssätt i Uppsala kommuns förvaltningar och bolag, ett enat förhållningssätt vad gäller användning av trygghetskameror samt tydlighet kring vilka regler som gäller för uppsättning och användande av kameran system på kommunens fastigheter och lokaler.

Rutinerna gäller för bevakning som kräver tillstånd av Datainspektionen och övervakning som inte kräver tillstånd.

Samverkan och utveckling

Kommunen arbetar för att öka samverkan och det gemensamma skadeförebyggande arbetet inom koncernen och med externa aktörer på olika sätt. Ett led i detta arbete är att ge olika verksamheter möjlighet att söka bidrag för olika skadeförebyggande projekt för att minimera risken för olika typer av skador på människor, egendom och miljö. För ändamålet har kommunen tagit fram riktlinjer.

Syftet med riktlinjerna är att styra bidragen så att dessa används till att:

- förhindra att skador inträffar eller minska konsekvenserna om en skada inträffar
- identifiera de områden som är mer utsatt för risker än övriga
- ta fram metoder och system som syftar till att förebygga att risker utvecklas till en skada
- upprätta planer och rutiner för förebyggande skydd och skadebegränsande åtgärder

Samarbetsformer, partners

Utveckling av skadehanteringen gällande ansvarsskador

Flertalet av de skadeanmälningar (ansvarsskador) som kommer in till kommunen är relaterade till verksamheten för Stadsbyggnadsförvaltningen/Gata/Park/Natur samt Stadsbyggnadsförvaltningen/Strategi och förvaltning (bostadssociala kontrakt). Inom dessa områden har det visat sig finnas ett behov av att utveckla arbetet med och handläggning av inkomna skadeärenden. I slutänden ska detta leda till ett ökat internt kunnande och förståelse för hur en skadeprocess bör hanteras, vilka frågeställningar som är relevanta inom respektive område samt stärka den juridiska kunskapen kring ett skadeståndsärende. Målsättningen är också att skapa förenklade rutiner för arbetet men också skapa en bild av vilka skador som är mer frekventa än andra och utifrån det arbeta skadeförebyggande.

Information kring övriga samarbetsformer och eventuella partners framgår under respektive avsnitt.

Deltagande i utvecklingsarbete/utvecklingsprojekt

Handlingsplan Gottsunda/Valsätra

Handlingsplan Gottsunda/Valsätra antogs i början av 2018. Innehåller 89 aktiviteter inom 5 fokusområden för att på kort sikt ställa om och samordna förbättringsarbetet i området mot stundande planprogram. Handlingsplanen utgör ett stöd vid utformningen och prioriteringen av kommande åtgärder och insatser. Tät samordning sker mellan berörda förvaltningar och bolag för att jobba utefter rådande lägesbilder. Handlingsplanens fem fokusområden är: hållbar livsmiljö och trivsel, trygghet, barn och ungas uppväxtvillkor, arbete samt delaktighet; varav de två första anknyter till frågan.

- Fokusområde hållbar livsmiljö och trivsel syftar till ökad attraktivitet att bo, verka och besöka Gottsundaområdet. Innehåller aktiviteter såsom renhållning, upprustning av parker och renovering av bostäder samt planer på ett aktivitetshus och jobb till ungdomar
- Fokusområde trygghet syftar till att tryggheten i det offentliga rummet ska vara sådan att alla oavsett kön, ålder och bakgrund ska känna sig fria att röra sig överallt i Gottsunda och Valsätra alla tider på dygnet. Aktiviteter inkluderar utökad nattvandring, fler ordningsvakter, bättre utomhusbelysning och ökat samarbete med polisen (bl.a. medborgardialog/medborgarlöfte, kameraövervakning)

Nedan redovisas några andra exempel som man även arbetat med inom projektet.

- Förvaltnings-/bolagsövergripande samordningsgrupp för driften av handlingsplanen. Säkerhet och beredskap ingår, även räddningstjänst
- Tät samverkan med polis i flera aktiviteter och inom ramarna för samverkansavtalet kommun-polis. Bl.a. genomfördes en gemensam medborgardialog där även fastighetsägare ingick i november
- Trygghetsvandring i Gottsunda/Valsätra i november – fastighetsägare, KKK, Polis mm
- Samverkan med näringsidkare kring Gottsunda centrum har påbörjats, nödstoppmöte hölls i november med syfte att identifiera åtgärder mot upprepade ordningsstörningar. Utvecklad samverkan behövs, kommer arbetas med under 2019
- Presentationer av handlingsplan och vissa av dess aktiviteter har skett i BRÅ

Skolprojektet

Ett samarbetsprojekt mellan Svenska Kommun Försäkrings AB och Uppsala kommun. Syfte med projektet är att fokusera på Social- och situationell prevension, organisatoriska- samt tekniskt förebyggande åtgärder inom riskområden hot och våld, brand, skadegörelse och vattenskador.

Projektet har genomförts i form styr- och arbetsgrupp, 3 olika workshops med personer från olika professioner (skola och fastighetsägare).

Skadeförebyggande medel

De projekt som kommunen beviljat skadeförebyggande medel till under året är:

- Nattvandring
- Trygghetsfrämjande åtgärder under Valborg
- Trygghetsfrämjande åtgärder under Kulturnatten
- Allt ljus på Uppsala, trygghetsskapande åtgärder i samband med utomhus galleri på olika platser i staden
- Gratis busstransporter till bad i Fjällnora
- Livsstilsförändring i Gottsunda. Samverkan med föräldrar, ungdomar och lokala aktörer med Uppsala Ungdomsjour som ansvarig för aktivitetsbaserade förebyggande insatser
- SFS Grannsamverkan

Årsrapport 2018 för Trollhättans Stad

Redovisning av säkerhetsarbetet i Trollhättans Stad under 2017

Inledning

2018 har flutit på relativt väl och inga större händelser sticker ut. Några arbeten som är värda att nämnas är genomförandet av ett riksdags, - landstings, - och kommunval, där säkerhetsarbetet varit prioriterat, vilket krävt tid och resurser.

Den upplevda tryggheten i centrala delar av staden upplevts ha minskat och därför har staden vidtagit åtgärder i form av patrullerande ordningsvakter. Ordningsvakterna är ett komplement till polisens uppdrag om upprätthållande av ordning och säkerhet.

Under sommaren förelåg en hög risk för brand i skog och mark, torka och vattenbrist i hela landet. I Trollhättan hade vi en hög beredskap med regelbundna avstämningar avseende lägesbilder, konsekvenser och ev. åtgärder med centrala samhällsaktörer tex. räddningstjänst, Länsstyrelsen och Trollhättan Energi AB.

Skadeåret 2018 för ansvarsskador håller sig i ungefär samma nivå som 2017 och 2016 där skador på annans egendom är något fler än de två tidigare åren. Antal ansvarsskador som anmänts till SKFAB för utredning framgår av tabell nedan.

Ansvarsskador	Antal 2018	Antal 2017	Antal 2016
Personskador	5	2	9
Skador på annans egendom	13	10	9
Övriga ansvarsskador	4	5	3
Totalt	22	17	21

Skadeåret 2018 för egendomsskador var betydligt fler än tidigare år men ingen storskada. Bland egendomsskadorna kan nämnas Sjuntorps simhall där del av innertak rasade, vilket kunde medfört en mycket allvarlig händelse men då ingen människa fanns i anläggningen blev det endast materiella skador.

Antal egendomsskador som anmälts till SKFAB för utredning framgår av tabell nedan.

Egendomsskador	Antal 2018	Antal 2017	Antal 2016
Brand	0	1	0
Vatten	3	0	0
Övriga egendomsskador	4	0	3
Totalt	7	1	3

Trollhättan Energi AB

Under 2018 har stora steg tagits avseende utvecklingen av bolagets systematiska säkerhetsarbete. Säkerhet har alltid varit prioriterat i bolaget men inte genomförts med en gemensam systematik.

Som grund för det systematiska säkerhetsarbetet ligger den nulägesanalys, med tillförande åtgärdsförslag, som genomfördes i början på året. Det finns en samsyn kring säkerhetsfrågorna vilket koordineras vis Säkerhetssamordnaren och de nyligen utsedda Säkerhetsombuden. Styrande dokument har utvecklats och ett internt säkerhetsnätverk har bildats och etablerats. Säkerhetsnätverket ska säkerställa att alla resurser i bolaget nyttjas effektivt och att gemensamma säkerhetslösningar tas fram och utvecklas.

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag

Under 2018 har vi haft 16 st bränder i våra fastigheter. 14 av bränderna startade i lägenhetskök. En brand startade i ett lägenhetsförråd och en startade på en balkong. Vi har också hyresgäster som har drattats av bilbränder.

Vi har haft en hel del skadegörelser på våra fastigheter, och en del inbrott i framförallt lägenhetsförråd.

En större mängd vattenskador har också inträffat under 2018.

SKFAB har betalat ut ersättning för sju ärenden under 2018.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Enheten Skydd och Säkerhet består av sju medarbetare och är organiserad under Kommunstyrelsens förvaltning och administrativa kontoret.

Avdelningens arbetsuppgifter sträcker sig från krisberedskapsarbete enligt Lag om (2006:544) kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap till det interna säkerhetsarbetet som bl. a innefattar samordning av kommunbevakning, försäkringsfrågor, underhåll och provning av säkerhetstekniska anläggningar, systematiskt brandskyddsarbete, hot och våld m.m.

I organisationen finns "*Bestämmelser för säkerhetsarbetet*" i syfte att klargöra organisation och metoder för Trollhättans Stads kris- och riskhanteringsarbete. *Trollhättans kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, verka och vistas i.* Detta ställer höga krav på Trollhättans Stads hela organisation och berör alla verksamhetsgrenar. Ett medvetet säkerhetstänkande ska vara vägledande för alla medarbetare. Med förebyggande insatser ska oönskade händelser förhindras att inträffa. Om det trots allt sker ska konsekvenserna bli så små som möjligt.

Utöver bestämmelserna finns riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete samt ett antal styrande rutiner inom tex. systematiskt säkerhetsarbete, skalskydd och motverka vattensador etc.

Samordningsgruppen för säkerhet (SAMSÄK) är en grupp vars uppdrag består i att ha en lägesbild över risk- och skadeläget inom Trollhättans Stad för så störningsfri verksamhet som möjligt med utgångspunkt i de övergripande beslutade styrdokumenterna för säkerhetsområdet. Vidare arbetar gruppen med att lyfta upp och bereda beslut avseende principiella utvecklingsfrågor inom säkerhets- och krisberedskapsområdet samt att svara för uppföljning av skadeutveckling, -kostnader och trender. Gruppens representanter består av samtliga stadens förvaltningar och kommunalägda bolag samt Kunskapsförbundet Väst och leds av Skydd och Säkerhet.

I staden finns även nästan trehundra säkerhetsombud och det ska vid varje arbetsplats där Trollhättans Stad bedriver verksamhet finnas minst ett säkerhetsombud. Säkerhetsombudets uppgift är att tillsammans med chefen vara den person som övervakar så att säkerhetsregler följs på arbetsplatserna. Dessa får kompetenshöjande insatser kontinuerligt.

Stadens brottsförebyggande ansvar ligger på en annan funktion inom samma förvaltning men där tvärssektoriella samarbeten bedrivs mellan Skydd och Säkerhet och kontoret för tillväxt och utveckling. Trygghetsgruppen är forumet och är en samverkansgrupp som består av både externa och interna aktörer såsom förvaltningar, polis, räddningstjänst, Kriminalvård etc.

Trollhättan Energi AB:s organisation för säkerhetsarbete

Säkerhetsansvaret följer det normala verksamhetsansvaret för alla nivåer och bedrivs som en integrerad del i det dagliga arbetet. De roller som ingår i det systematiska säkerhetsarbetet är VD, AO/VO-chefer, Avdelningschefer, Säkerhetssamordnare, Säkerhetsombud och medarbetare.

Säkerhetsorganisationen består primärt av en Säkerhetssamordnare och utsedda Säkerhetsombud från respektive verksamhet som samverkar i Säkerhetsgruppen.

Bolaget har under 2018 tagit fram en ny Riktlinje Säkerhet som beskriver bolagets systematiska säkerhetsarbete. Riktlinjen omfattar exempelvis syfte, omfattning, målsättning, organisation, ansvar, årsplanering, uppföljning och revision.

Riktlinje (motsvarande) för informationsklassning har tagits fram i version 1 med tillhörande lathund för lagring.

Utöver detta finns ett antal olika typer av styrande dokument samt vägledningar.

En plan över inriktningen för säkerhetsarbetet under 2019 har tagits fram och godkänts av bolagets ledningsgrupp. Denna plan utgör grunden för arbetet och efter hand görs löpande värderingar och prioriteringar för att nyttja resurserna på effektivast sätt. Finns även en flexibilitet för att kunna ta hand om eventuella incidenter och andra oönskade händelser.

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolags organisation för säkerhetsarbete

- Brandskyddspolicy
- Brandskyddsansvarig
- Brandskyddskontrollanter
- Brandskyddsregler
- Räddningstjänst, Polis, Bevakningsföretaget Nokas Security AB, Vivestra brandskydd (kontroller av brandsläckare/rökluckor) samt Trollhättans Stads Skydd och Säkerhet

Incidenter och skador

Alla skade- och incidentrapporter anmäls numera via det digitala skade- och incidentrapporteringsystemet. Den som rapporterar kan vara vem som helst anställd av Trollhättans Stad. Rapporten som skrivs går till rapportören, rapportörens närmaste chef, säkerhetshandläggaren på varje förvaltning, registratören på förvaltningen samt till Skydd och Säkerhet. Utifrån inkomna skade- och incidentrapporter kan Skydd och Säkerhet få en snabb överblick över om exempelvis ett specifikt område har råkat ut för exempelvis brandincidenter/skadegörelser eller liknande och då tagit kontakt med:

- kommunbevakningen för extra rondering i området
- fältarbetare för en ökad vuxennärvaro
- trygghetsvandrare för en ökad vuxennärvaro
- verksamheterna som blivit utsatta och stöttat dem i hur de ska agera
- fastighetsägarna

Skade- och incidentrapporterna (de som blev eller kunde blivit av allvarlig karaktär) genomgås alltid vid varje möte med Samordningsgruppen för säkerhetsarbete (SAMSÄK).

Trollhättan Energi AB:s incidenter och skador

Incidenter och skador anmäls i och följs upp via ett webbaserat Incidentsystem (ENIA). Ansvaret för detta följer verksamhetsansvaret. Incidenter avrapporteras, analyseras och följs upp i exempelvis Säkerhetsgruppen (internt säkerhetsnätverk), skyddskommittéer (motsvarande) samt på

verksamhetsnivå (ansvar). Resultatet från detta används i det skadeförebyggande och säkerhetshöjande arbetet för att skapa systematik och säkerställa rimliga åtgärder.

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolags incidenter och skador

Vi har ett register där vi registrerar alla skador. Där tilldelas alla skador ett ärendenummer, och alla kostnader som hör till skadan bokförs på numret. Registret kan exempelvis användas för att filtrera fram områden som sticker ut i skadeomfattning, och utifrån det planera eventuella förebyggande åtgärder.

Kraftstaden Fastigheters incidenter och skador

Kraftstaden arbetar långsiktigt för att förebygga skador och incidenter. Vi arbetar målmedvetet för att höja nivån på våra detekterade installationer. Efter inträffade incidenter försöker vi att ta lärdom för att förhindra att den upprepas.

Skadeförebyggande arbete

Skydd och Säkerhet har avsatta pengar i sin driftbudget till skadeförebyggande åtgärder och under 2018 har följande större kostnader gått på denna aktivitet:

- Rakelabonnemang till väktarna.
- Förvaring av mindre mängd datorer på en grundskola
- Dubbel uppsättning nycklar i kommunbevakningsbilarna (väktarbilarna)
- Grindar för att förhindra personer att vistas vid exempelvis snöskottning vid en av Kultur- och Fritidsförvaltningens konstgräsplaner
- Passersystem till ett läkemedelsförråd inom omsorgsförvaltningen
- Bytt larmsändare (från telelinjer till IP-teknik) på tre av Kultur- och Fritidsförvaltningens anläggningar
- Bidragit till att en förskola har fått firesensekabel runt hela förskolan
- Finansierat en IP-sändare för larmkommunikation till en förskola
- Kostnader för Skydd och Säkerhets mobila personlarm (överfallslarm) som är avsedda för akuta händelser.

Till år 2018 fick Trollhättans Stad med de kommunala bolagen en premieåterbäring från SKFAB att användas till skadeförebyggande åtgärder och följande har dessa medel använts till:

- Kostnader för vår tredje väktarbil
- Varit med och bidragit till att inhägnat ett vattenmagasin med staket kring ett nytt konstsnöspår

- Bytt från kombilarm till automatiskt brandlarm på en av Kraftstadens förskolor
- Bidragit till installation av larmande kameror på två verksamheter på Trollhättan Energi
- Förvaring av mindre mängd datorer på två grundskolor

Det systematiska brandskyddsarbetet ligger på verksamheten samt fastighetsägaren i en nära dialog att bedriva och dokumentera. Skydd och Säkerhet har tagit fram mallar, rutiner och riktlinjer för det Systematiska Brandskyddsarbetet (SBA) samt att vi vid behov stöttar verksamheterna i deras SBA-arbete.

Skydd och Säkerhet arbetar på bred front med det systematiska säkerhetsarbetet där vi både har larmtekniker som installerar larm, kameror och passersystem, en vakt/husvärd som hanterar säkerheten i stadshuset och sedan säkerhetssamordnare och säkerhetschef som samordnar det skadeförebyggande arbetet med polis, räddningstjänst, bevakningsbolag, AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, Kraftstaden Fastigheter, verksamheter, fältarbetare etc.

Trollhättan Energi AB:s skadeförebyggande arbete

Nedan redovisas kortfattat de övergripande aktiviteter som genomförts under året inom ramen för det skadeförebyggande arbetet samt andra säkerhetsrelaterade aktiviteter:

- Uppdaterade insatsplanen för brandskydd
- Fortsatt utveckling/utbyggnad av larm, passage och kameror samt utvecklat tillhörande rutiner
- Infört förbättrade rutiner vid anställning och avslut av anställning
- Infört sekretessförbindelse för anställda och entreprenörer
- Fysiskt skydd för bärbara datorer
- Ökat skyddsnivån på flera av bolagets IT-utrymmen (säkerhet och robusthet)
- Tagit "hem" IT-driften och gått över till Office 365
- Infört obligatorisk webbaserad GDPR-utbildning
- Påbörjat arbete enligt "NIS-direktivet" (genomfört inledande aktiviteter och analys)
- Genomfört Säkerhetsanalys (enligt säkerhetsskyddslagstiftningen) för VA-verket
- Påbörjat översyn av befintlig krisledningsorganisation med tillhörande planer

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolags skadeförebyggande arbete

- Erbjuder en bointroduktion till alla nyinflyttade hyresgäster, där vi går igenom den viktigaste utrustningen i lägenheten och i gemensamhetsutrymmen, och vilka regler man ska förhålla sig till när man bor hos Eidar. Detta bland annat för att förebygga antal skador som uppkommer på grund av felaktig hantering av utrustning. Vi har erbjudit bointroduktioner under ett antal år, men från och med augusti 2018 har vi förbättrat och utökat utbildningen.
- Arbetar aktivt med brandindikerings- och inbrottslarm i våra personalutrymmen, förråd och masking garage, samt arbetar aktivt med kameraövervakning.
- Arbetar med att låsa källare och montera Aptus passersystem.
- Jobbar aktivt med att få till kameraövervakning av källare på utsatta bostadsområden.
- Bevakning av bostadsområdena (kommunbevakningen) samt tillstånd enl. 3§ LOV i utsatta bostadsområden.
- Regelbundna ronderingar utförs i våra flerfamiljshus minst 2 ggr/år och 4 ggr/år i lokaler där vård och omsorgsverksamhet bedrivs (myndighetskrav).
- Termofotografering av elcentraler genomförs regelbundet.
- EN Revisionsbesiktningar av elanläggningar.
- Relining av avlopp pågår.
- Vi ser över och renoverar badrum så fort en hyresgäst flyttar.
- Har tagit fram en ny rutin för inventering och klassificering av farliga träd.

Kraftstaden Fastigheters skadeförebyggande arbete

Följande åtgärder har vidtagits under året:

- Byte samtliga blandare på toaletter för att minska risk för skadegörelse på Lextorpsskolan.
- Byte brandtrappa på Stavreskolan då den gamla började bli dålig.
- Utvändig målning av fönster för att förlänga livslängden på Hjortmosseskolan.

- Renovering av skadad putsfasad på Paradisskolan.
- Byte branddörrar hus 1 Strömslundsskolan.
- Färdigställt byte till adresserbart brandlarm Skogshöjdens skola.
- Byte samtliga toaletter då de gamla modellerna riskerade att orsaka vattensador på Paradisskolan.
- Komplettering med tre nya kameror på Sjuntorpsskolan.
- Nytt skärmtak ovanför källarnedgång Strömslundsskolan.
- Nedtagning av träd som växer in i fasaden på Vevhuset 6.
- Byte av kombilarm till automatiskt brandlarm samt utökad detektering på Lillegårdens förskola.
- Byte tak samt komplettering av snörasskydd på Lillegårdens förskola.
- Byte av ojordade uttag till jordade på Kronogårdens fritidsgård.
- Sanering av Vargöslagg på Skinnemo förskola.
- Utökning av värmedetekteringskabel på Myggans förskola.
- Nedtagning av träd med fallrisk på Ejderens förskola.
- Nedtagning av träd med fallrisk på Stämportens förskola.
- Byte brandlarmssändare på Skinnemo förskola.

Internkontroll och riskanalys av Kraftstadens verksamhet i stort pågår för närvarande.

Riskanalyser på respektive fastighet genomförs årligen.

De risker som Kraftstaden Fastigheter ser framöver är att förutsättningarna ändras hela tiden så det är ett ständigt förändringsarbete, bl a genom den pågående internkontrollen.

Utbildning och information

Inbjudan till vårens och höstens brandutbildningar går ut till förvaltningarna och samordnas av Skydd och Säkerhet och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund håller i dem. De brandutbildningar som finns att tillgå är:

- Grundutbildning som omfattar all personal och är en halvdag där både teori och släckpraktik ingår. Alla anställda som har en anställningstid på minst 3 månader ska gå denna utbildning.
- Brandskyddsombudsutbildning

- Brandskyddsombudsutbildning repetition
- Brandskyddsansvarig
- Brandskyddsansvarig repetition
- Repetition av grundutbildning.
Vid denna utbildning kommer räddningstjänsten ut till arbetsplatsen och genomför utbildningen som omfattar 2,5 timmar. Utbildningen är anpassad till respektive arbetsplatsförutsättningar och innehåller bland annat genomgång av utrymningsplaner, enkel riskanalys eller praktiska moment.

Efter repetition av grundutbildning finns möjlighet till extra repetitionsutbildningar i form av:

- Repetition utrymningsövning
Utbildningen är på 2 timmar och anpassas till arbetsplatsens förutsättningar, teoretisk genomgång före och efter den praktiska utrymningsövningen. Kan väljas med eller utan rökalsrare.
- Repetition släckpraktik
Utbildningen är på 2 timmar förlagd till räddningstjänstens lokaler och innehåller en teoretisk och en praktisk del med handbrandsläckare och brandfilt.

Under våren 2018 tog Skydd och Säkerhet fram "Riktlinjer för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda" och i samband med att detta dokument togs fram hölls utbildning för Kommunfullmäktiges ledamöter, registratorer, förvaltningschefer m.m. av säkerhetschef och kommunpolisen.

Inför valet 2018 bedrevs en nära och kontinuerlig samverkan mellan Staden (skydd och säkerhet, kommunikation och valansvariga) med Länsstyrelsen i syfte att förebygga oönskade händelser under valperioden (röstning och sluträkning). Det var också extra stort fokus på Trollhättans kommun då den slutliga sammanräkningen från Västra Götalands län kontrollräknades i Trollhättan och där säkerheten var en stor och viktig del.

Trollhättans Stad och polisen deltog i SKL:s webbsändning väktare, ordningsvakter, ansvar och roller.

Representanter från Skydd och Säkerhet och utbildningsförvaltningen deltog i Skolsäkerhet 2018 i Malmö.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund tog under våren 2018 fram en riktlinje "PM Brandskydd i förskola" som är ett dokument över saker som räddningstjänsten bl a kollar på vid en tillsyn och det är även en bra riktlinje för saker som ofta har uppmärksammats på ett tillsynsbesök och som kan hjälpa verksamheten och fastighetsägaren i sitt Systematiska Brandskyddsarbete i förskolorna.

Trollhättan Energi AB:s utbildning och information

Inom bolaget har ett antal olika typer av utbildningar (motsvarande) genomförts, exempelvis:

- Workshop/utbildning Hot & våld
- Utbildning "Hantering av missbrukare/påverkade personer"
- Workshop heldag på temat "Säkerhet och förhållningssätt"
- Enskilda (personliga) kurser av olika slag, exempelvis kopplat mot de projekt som genomförts under året
- Grundläggande brandskyddsutbildningar
- Utbildning i svåra samtal
- Obligatorisk GDPR utbildning
- Deltagit på seminarier av olika slag, exempelvis med försäkringsbolaget i Sundsvall
- Utbildning (SSG) för entreprenörer till Projekt "Nya vattenverket"

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolags utbildning och information

- Utbildningar, övningar och informationsinsatser har genomförts, och görs regelbundet.
- All personal har under året gått en brandutbildning hos Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.
- Vi har under året haft genomgångar av våra interna rutiner vid hantering av skador för de i personalen som jobbar med skadeärenden.

Kraftstaden Fastigheters utbildning och information

Fastighetschefen och medarbetare till denna har som uppgift att bevaka säkerhetsaspekter i sitt dagliga arbete. Övningsplan och utbildningar genomförs systematiskt. Aktivt samarbetar man med hyresgäster för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.

Samverkan och utveckling

Enheten Skydd och Säkerhet ingår i flertalet samverkansformer i syfte att stärka krisberedskapsarbetet samt skade- och brottsförebyggande arbete. I SAMSÄK (som tidigare beskrivits) ligger huvudfokus på att driva och utveckla det skadeförebyggande arbetet. Analyser görs systematiskt utifrån inrapporterade skador och incidenter och vid behov samverkar berörda aktörer (exempelvis polis, räddningstjänst, bolag, Staden, vaktbolag) om gemensamma eller aktörsspecifika åtgärder.

Övrig samverkan som Skydd och Säkerhet aktivt deltar i:

- Samverkan Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och Vänersborgs kommun gällande gemensamma intressen inom krisberedskap och civilt försvar.
- Trygghetsgruppen (kommunala verksamheter, polis, Kriminalvården, räddningstjänst, Eidar AB) där fokus ligger på det brottsförebyggande arbetet. Till exempel genomför trygghetsgruppen regelbundna trygghetronder i varje stadsdel tillsammans med boende i stadsdelen och ovan nämnda aktörer. Analys och förslag på åtgärder är en del av arbetet, där åtgärder följs upp ca 6 mån efter genomförd rond.
- Trollhättans Stad deltar i utvecklingsprojekt om regeringens uppdrag till Försvarsmakten och Länsstyrelsen Gotland avseende samverkan och organisation inom totalförsvar Gotlands län. Syftet är att ta med framgångsfaktorer ifrån det projektet till vårt närområde.

Trollhättan Energi AB:s samverkan och utveckling

Denna punkt lämnar vi åt staden att beskriva eftersom det handlar om övergripande samverkan etc.

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolags samverkan och utveckling

Deltar i Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps kampanj "Aktiv mot brand".

Madelene Andersson
Säkerhetssamordnare

Kristina Hedman
Säkerhetschef

HELSINGBORG

STADSLEDNINGSFÖRVALTNINGEN
AVD STRATEGISK SAMHÄLLSUTVECKLING
TRYGGHET OCH SÄKERHET

Årsrapport

Helsingborgs stad och Helsingborgs scen och arena AB 2018

Inledning

Stadens förebyggande arbete har fortsatt med trygghetsfrågor kopplat till olika utsatta platser med social oro. Vi ser att det skadeförebyggande arbetet blir mer sammanlänkat med det brottsförebyggande.

Vi har haft fokus på samverkan med olika aktörer som bevakningsbolaget, Polisen, bostadsbolaget, andra myndigheter, näringslivet m.fl. Samverkan omfattar också kompetensutbyten, operativa insatser och dialog, som vi tror har bidragit till att inga större skador har inträffat under året och framförallt inte under skolledigheterna.

Under sommaren genomförde HASAB HX-festivalen i centrala Helsingborg som upplevdes som den lugnaste och trevligaste på länge. Även SM-veckan och VM-fotbollsfesten på Gröningen med ca 10 000 Helsingborgare på plats, löpte på utan större incidenter alls och med många trygghetsskapande aktörer på plats.

Ombyggnad av Järnvägsgatan/Drottninggatan genom centrala Helsingborgs har pågått hela året och har orsakat en del mindre skadehändelser.

Detta år har vi sluppit stormar och sommarens torka orsakade inga skador.

En av våra utmaningar ligger i att freda skolområden från narkotikaförsäljning framförallt utanför skoltid. I spåren av det kommer skadegörelse och nedskräpning.

Helsingborgs stad har anmält 28 skador och Helsingborgs arena och scen (HASAB) fyra skador, inträffade under 2018. Totalt inträffade 32 försäkringsärenden, där merparten är ansvarsskador. Vi ser en ökning av vatten- och fuktskador, men för övriga skador gick våra kostnader ner för jämfört med året innan.

Kommunens organisation för säkerhetsarbetet

Enheten trygghet och säkerhet tillhör avdelningen strategisk samhällsutveckling på stadsledningsförvaltningen. De flesta förvaltningar har säkerhetsfunktioner som samarbetar med enheten. I takt med förändringar i omvärlden så ökar trycket på skadeförebyggande arbete med inriktning på faktiskt säkerhet och upplevd trygghet. Därför arbetar vi i bred samverkan inom staden och med andra myndigheter och organisationer. Det finns brotts- och skadeförebyggande nätverk i olika nivåer.

Policys, strategier och riktlinjer finns upprättade för

- brottsförebyggande arbete
- informationssäkerhet
- kameraövervakning, inbrott- och passagesystem
- riktlinjer finns för kameraövervakning, inbrott- och passagesystem
- riskhantering
- systematiskt brandskyddsarbete

Incidenter och skador

Staden fortsätter att använda skadeanmälningsystemet som tillhandahålls av Svenska Kommun Försäkrings AB, Skador i verksamheten (SIV).

Staden har en app "Ett bättre Helsingborg" där alla kan anmäla fel och skador som de upptäcker i den offentliga miljön. Ärendet prioriteras och sänds till aktuell entreprenör av vårt kontaktcenter.

Fastighetsförvaltningen hanterar felanmälan när det gäller skadegörelse, klotter och glaskross. Kostnader för alla olika skador hanteras i ekonomisystemet, vårt interna självrisksystem, och det hjälper oss att se riskutsatta verksamheter.

Vi har denna information med oss i dialog med våra olika förebyggande nätverk.

Skadeförebyggande arbete

Verksamheterna har en eller flera utsedda brandskyddsamordnare, som samarbetar med Räddningstjänsten Skåne Nordväst (RSNV) vid brandtillsyn och brandskyddskontroller. Hos RSNV finns ett övningsområde och utbildningslokaler där alla verksamheter kan utbilda sin personal. Arbetet sköts och dokumenteras av verksamheterna utifrån räddningstjänstens rutiner och regelverk.

Under året har vi haft trygghetsvårdare som under fredags- och lördagskvällar befinner sig i, av polismyndigheten listade, utsatta områden. De besöker fritidsgårdar, pratar med ungdomar, hjälper till där de behövs.

Vi har fortsatt satsat på att byta ut gamla vattenkranar till beröringsfria blandare på framförallt drabbade gymnasieskolor.

Fritidsverksamheten fortsätter med aktiviteter för ungdomar och har utökat en del öppettider på kvällar och helger. Fritidsledarna gör en god insats och rapporterar vidare om vad som händer i området.

Kameraövervakning byggs hela tiden ut med både bild- och värmekameror som till största delen övervakar stadens byggnader, och några utsatta offentliga miljöer. På räddningstjänsten finns en lokal SOS-operatör som larmar ut väktare när de upptäcker risk för skadegörelse.

Bevakningsbolaget har bl.a. uppdraget att föra dialog med ungdomsgrupper och inte bara mota bort dem från platser. De har god kännedom om var det finns risker för skadegörelse och kriminalitet.

Räddningstjänstpersonal fortsätter med förebyggande arbete i skolorna, i form av brandförebyggande information i grupp och konsekvensamtal med elever som eldat. Stadens kostnad för anlagda bränder är låg även 2018. Gruppen arbetar även med andra ungdomsrelaterade områden som t.ex. MBU – Människan bakom uniformen, för att öka förståelsen och respekten för blåljus-personal.

Säkerhetsskåp och säkerhetsrum har minskat stöld och inbrott på framförallt skolor.

Under året har vi använt skadeförebyggande medel bland annat till

- Beröringsfria vattenkranar på flera gymnasieskolor
- Bemannat en extra väktarbil med en väktare under sportlov och med två väktare under hela jullovet
- Säkerhetsgenomlysning av en gymnasieskola
- Fler värmekameror på stadens byggnader
- Digitalt nyckelskåp för stadens alla objekt, med placering hos bevakningsbolaget. Skåpet kommer att logga vem och när en nyckel plockas ut och sätts tillbaka.

Utbildning och information

Många verksamheter har utbildat sin personal i hot-och våldshantering, eftersom de situationerna ökar inom t.ex. socialtjänst, vården och på bibliotek.

Förvaltningar och bolag sammanställer sina risker och sårbarheter, värderar sin krishanteringsförmåga samt kommer med åtgärdsförslag. Det ligger till grund för den stadsgemensamma risk- och sårbarhetsanalysen och verksamheternas egna planer för att minska sina risker och sårbarheter samt öka stadens förmåga att hantera oönskade händelser.

Vi har inte haft några breda utbildningar under detta år, utan mer av punktinsatser där det har funnits behov.

Samverkan och utveckling

Vi har ett samverkansavtal med polisen vi arbetar mycket konkret med det, i form av en aktivitetsplan. Det finns en trygghetsgrupp med beslutsfattare från förvaltningar och bolag där man bland annat fördelar uppdragen från överenskommelsen med polisen.

Ett lokalt myndighetssamverkande råd arbetar tillsammans operativt mot den organiserade brottsligheten i kommunen, där staden är samordnare.

Samarbetet med bevakningsbolaget är bra och viktigt och de deltar i flera av våra nätverk.

Konceptet med trygghetsdialoger har vi upprepat under hösten, då staden, bolag och myndigheter tillsammans intervjuat medborgare om deras uppfattning om trygghet och säkerhet i staden.

Vi samlar in information varje vecka från alla förvaltningar, bevakningsbolaget, polisen, räddningstjänsten och kommunala bolag. Det sammanställs efter ett fysiskt veckomöte med dessa aktörer där vi stämmer av läget med skador och kriminalitet i staden. Informationen sprids sedan brett till de som har nytta av den. Metoden heter EST (effektiv samordning för trygghet) och metoden startade i Örebro kommun.

Vi har avslutat ett BRÅ-projekt med Händelsekartan och startar ett nytt med "Internet of things, IoT". Tillsammans med Campus Helsingborg och en leverantör ska vi testa om vi med hjälp av sensorteknik kan öka tryggheten i t.ex. gång- och cykeltunnlar.

Näringslivet och fastighetsägare deltar i kommunens arbete med Purple flag (en trygg och levande stad även efter kl. 17). De är viktiga aktörer i den offentliga miljön.

Monica Eriksson
Säkerhetsstrateg

Skadeförebyggande arbete NSR AB 2018

Under 2018 tecknade NSR AB egendoms- och ansvarsförsäkring hos SKFAB. NSR befinner sig i en annorlunda situation på grund av de så kallade Teckalkriterierna. Anläggningar som ägs av NSR AB hyrs ut till entreprenörer som driver verksamheten, varför en samordning av skadeförebyggande arbete kan innebära vissa problem.

Inledning

Tillsammans med representanter för SKFAB inspekterades alla anläggningar och den aktuella verksamheten under året. Vi enades om att den största risken är brand och vår hantering av trä och därefter sortering av restavfall.

Vårt skalskydd består av bemannad vakt med övervakning av alla våra anläggningar 24/7/365, kameror för inbrottskydd på alla anläggningar, kameror med värmedetektering på huvudanläggningen i Helsingborg, inhägnade område med telestyrda grindar.

En brand skedde under året på sortering av restavfall. Branden bekämpades i samarbete med RSNV och intern organisation. Skadan föranledde inget ersättningsanspråk på försäkringsgivaren.

Vi upplever att säkerhetsarbetet ökat med högre krav. Åtgärder eller instruktioner innebär inte alltid en direkt skadeförebyggande effekt utifrån ett försäkringsperspektiv, då det lika ofta kan betyda ett långsiktigt och strategiskt arbete där resultatet inte går att avläsa i lägre premier.

Företagets organisation för säkerhetsarbetet

Polycy, strategier och riktlinjer finns upprättade för

- kameraövervakning via säkerhetsföretaget
- riskhantering i driftsrutinerna
- systematiskt brandskyddsarbete
- hot och våld i driftsrutiner

NSR samarbetar med RSNV och har ett avtal om samverkan där årlig utbildning och övningar sker.

Incidenter och skador

Alla incidenter och skador ska rapporteras i vårt ledningssystem. Uppföljning sker såväl i interna som externa revisionsrapporter.

Skadeförebyggande arbete

Samverkan med RSNV innebär 4-6 årliga kontakter för avstämning av behovet NSR har.

Företagets organisation kommer under 2019 att implementera integrerat arbete för Environment, Health and Safety som ersätter tidigare arbetsmiljökommitté. Detta för en tydligare ansvarsfördelning och effektivare verksamhet.

Beredningsplan finnes med utsedda ansvarig personal.

Utbildning och information

Under året har all personal inom SBA genomgått utbildning på Brandorama i RSNV försorg.

Intern information om risker i verksamheten genomföres kontinuerligt. Detta sker såväl ute i den löpande verksamheten som på arbetsplatsmöte.

Samverkan och utveckling

Detta sker med våra entreprenörer och samverkanspartners i Vera Park löpande.

Mats Örth
NSR AB

Årsrapport för Örnsköldsviks kommun 2018

Inledning

Året har präglats av rekryteringar och organisationsförändringar på avdelningen Brand och Säkerhet där säkerhetsenheten är placerad inom Örnsköldsviks kommun.

Under hösten 2018 har säkerhetsenheten återbesatt två heltidstjänster som varit vakanta. En beredskapssamordnare som arbetar med krisberedskap och höjd beredskap samt en säkerhetssamordnare som arbetar med kommunövergripande säkerhetsfrågor som huvudfokus och till viss del med försäkringar och skadeförebyggande arbete.

Säkerhetsenheten har under 2018 påbörjat arbetet för att effektivisera det skadeförebyggande arbetet genom att stärka samverkan samt ta fram tydligare rutiner.

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Örnsköldsviks kommun styrs av en säkerhetspolicy samt ett handlingsprogram för trygghet och säkerhet där det tydliggörs vilka förväntningar och inriktningar som kommunkoncernens verksamheter har att förhålla sig till. Målet för Örnsköldsviks kommun är att vara en robust, säker och attraktiv kommun för våra medborgare och medarbetare.

I Örnsköldsviks kommun följer säkerhetsansvaret med verksamhetsansvaret. Varje förvaltning och kommunalt bolag har ett ansvar i sitt dagliga arbete att arbeta skadeförebyggande.

På säkerhetsenheten jobbar en skadesamordnare och en säkerhetssamordnare tillsammans med det övergripande ansvaret för kommunens försäkringar och kontakten mot försäkringsbolag såväl som mot kommunens förvaltningar och bolag.

Skadeförebyggande arbete

Under 2016 bildades en försäkringsgrupp där representanter från kommunens olika förvaltningar och bolag ingår. Gruppens syfte är att förbättra kvalitén på skadehanteringen, arbeta effektivare med den samlade kompetensen och att skapa en utvecklande grupp där frågor om skador och skadeförebyggande insatser kan lyftas. Under 2018 har ett planeringsarbete påbörjats kring kommunens skadeförebyggande arbete som kommer fortskrida under 2019 då försäkringsgruppen startas upp på nytt.

Under 2018 har skadeförebyggande medel tilldelats trafik och parkavdelningen för ökad säkerhet och trygghet i inre hamnen i kommunen. Det är ett populärt område med restauranger, pubar, hotell och gästhamn som drar mycket människor till området och utgör därför en högre risk för tillbud och olyckor. De åtgärder som vidtagits är förstärkning av upplysta räddningsstegar och ökad belysning i området.

Paradiset är en av kommunens större samlingslokaler och likaledes en av våra större sammanhängande anläggningar inom Örnsköldsviks kommun med sina 12 000 m². Under 2018 tilldelades även de skadeförebyggande medel för inköp och installation av ett nytt heltäckande brandlarm och talande utrymningslarm till anläggningen.

Utbildning och information

I kommunen finns brandskyddsombud och säkerhetssamordnare utsedda. Utbildningar i systematiskt brandskyddsarbete (SBA) genomförs regelbundet och träffar med säkerhetssamordnare anordnas med regelbundenhet. Aktuella problembilder lyfts vid dessa utbildningar/möten. Utbildning i SBA erbjuds och utförs av räddningstjänsten, ansvaret för att rätt kompetens och att arbetet bedrivs och dokumenteras åligger respektive verksamhet.

Säkerhetsenheten har under 2018 genomfört förebyggande utbildning för förtroendevalda för att öka kunskapen om hot och trakasserier inom den kommunala sektorn och samhället för att öka säkerhetsmedvetandet och förmågan att förebygga, hantera och följa upp eventuella incidenter på arbetsplatsen eller mot medarbetare.

Samverkan och utveckling

I Örnsköldsviks kommun finns en säkerhetsgrupp där säkerhetssamordnare från kommunens förvaltningar och bolag ingår. Under 2018 påbörjades ett arbete med att se över strukturen i gruppen samt hur arbetet kan effektiviseras och översynen av gruppen kommer fortgå under 2019.

Säkerhetsenheten har förstärkt samarbetet med polisens brottsförebyggande avdelning i Örnsköldsvik och under 2018 har kommunen haft stora problem på resecentrum med skadegörelser och allmän oordning. Med den nya kamerabevakningslagen som trädde i kraft under 2018 har polisen i samverkan med Örnsköldsviks kommun blivit en del av ett nationellt projekt som innefattar kamerabevakning av resecentrum. Projektet ska hjälpa kommunen och polisen att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet.

Andreas Isaksson
Säkerhetschef

Emma Vedin
Skadesamordnare

Årsrapport 2018 för Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AB

Inledning

Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AB (Miva) är ett helägt kommunalt bolag som ansvarar för vatten och avlopp samt avfall och återvinning i Örnsköldsviks kommun. En generell beskrivning av byggnader/anläggningar är arbetscentraler, reningsverk, pumpstationer, vattenverk, reservoarer, tryckstegring och återvinningscentraler, totalt ca 270 st anläggningar och 180 mil ledningar.

Tillstånd för brandfarlig vara har vi på Må-, Bjästa-, Björna, Husum och Bredbyns återvinningscentral.

Under verksamhetsåret 2018 uppgår antalet rapporterade ansvarsskador till 19 (24) stycken. Skadorna har orsakats av avloppsstopp som har inneburit källaröversvämningar samt några skador som orsakats av vattenläckor (ledningsbrott). Under året har fokus med säkerhetsarbete varit att jobba systematiskt och riskbaserat för att skydda skyddsvärda och/eller sekretessbelagda uppgifter så att interna och externa krav uppfylls, i detta arbete har bland annat en övergripande säkerhetsanalys genomförts.

Säkerhetsorganisation

Företagets arbete med säkerhet och hälsa (säkerhet, brandskydd, elsäkerhet, arbetsmiljö och miljö) ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten och i enlighet med lag, författningssamling, allmänna råd och försäkringskrav samt utifrån våra styrande dokument.

Säkerhetsansvarig har funktionsansvar för bolagsövergripande styrning och utveckling inom säkerhet och hälsa (Kris- och incidenthantering, upphandlingssäkerhet, informationssäkerhet, personsäkerhet, anläggningsskydd, brandskydd, el-säkerhet samt fysisk arbetsmiljö).

I Informationssäkerhet ingår GDPR, IT-säkerhet samt hantering av sekretessbelagt material

Miva förhåller sig till lagstiftning och de styrande dokument som finns i kommunkoncernen samt de dokument som är specifika för vår verksamhet.

Incidenter och skador

Miva undersöker och bedömer riskerna i verksamheten inom säkerhet och hälsa med jämna mellanrum och utifrån riskerna görs sedan utvärderingar samt åtgärdsplaner tas fram. Åtgärder som är mera långsiktiga och/eller kräver betydande resurser läggs även in i verksamhetsplanerna med en tillhörande budget.

Skadeförebyggande arbete

Inom VA-verksamheten arbetas det kontinuerligt för att undvika att skador inträffar. Detta sker bland annat genom att inrapporterade driftstörningar analyseras och åtgärder planeras in för att undvika att källaröversvämningar inträffar eller i de fall det redan inträffat förhindra att det händer igen. Där driftstörningar uppstår görs en filmning av spillvattenledningen och spolplaner upprättas. En

inrapporterad driftstörning kan också leda till att en ombyggnation av ledningsnätet i aktuellt område görs.

I arbetet med "Lås och Bom" har vi kommit olika långt med de olika delarna. Arbetet med att säkra upp mot intrång i våra anläggningar har gått in en fas där vi löpande byter ut gamla lås mot nya som även fungerar som passagesystem. Skalskyddet anpassas utifrån framtagna riskanalyser.

Egenkontrollprogram och andra styrandedokument inom Elsäkerhet är nu fastställda och informerade till berörda medarbetare. Dessutom har tillsyn av alla el-anläggningar genomförts.

För att brandskyddet fortlöpande skall fungera genomförs tillsyner av brandskyddet, tillsynerna är obligatoriska kontrollpunkter på skyddsronderna och alla utförda kontroller och resultatet av kontrollerna ska dokumenteras i en kontrolljournal dessutom sker okulära kontroller vid ronderingar på våra anläggningar.

Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig på våra reningsverk (Prästbordet, Bodum, Knorthem) har sedan tidigare skickats in och nu har också alla punkter åtgärdats.

Utbildnings och introduktion

För att undvika att skador inträffar har Miva fortsatt att informera kunderna om vad som får kastas i avloppet och hur hushållssoporna ska sorteras. På vår hemsida finns information för kunderna att läsa. I samarbete med Tidningen 7 (en lokal tidning som delas ut till alla hushåll i kommunen) skickar vi ut en miljökalender och i den finns matnyttig information för kunderna att ta del av och med fakturan följer även en bilaga som innehåller årsanpassad information. Informationsinsatsen har även skett personligen genom kundkontakter i samband med olika arrangemang där personal på Miva deltagit och informerat kunderna.

Då extern part har tillgång till skyddsvärda och/eller sekretessbelagda uppgifter genomförs säkerhetsutbildning inför tecknade av sekretessförbindelserna.

Förutom de lagstadgade utbildningarna har också berörda medarbetare deltagit i externa utbildningar och nätverk inom säkerhetsområdet.

Samverkan och utveckling

I kommunkoncernen finns grupperingar inom säkerhet, informationssäkerhet, IT-säkerhet, dataskydd. Dessutom har olika kompetenser från kommunen deltagit i analyser och RSA inom säkerhetsområdet.

Under 2019 planeras bland annat att utveckla och införa ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete samt översyn för att förbättra bolagets incident- och avvikelshantering. Digitalisering ska också ske för att effektivisera arbetet i så hög grad som möjligt.

Mikael Tjernberg
Säkerhetsansvarig

Årsrapport 2018 för Örnsköldsviks Hamn & Logistik AB

Inledning

Örnsköldsviks Hamn & Logistik AB (ÖHL) ansvarar för kombiterminalen i Arnäsfall, hamnanläggningarna i Örnsköldsviks fjärd och hamnanläggningen i Köpmanholmen samt skärgårdstrafiken till de bebodda öarna i Höga Kusten inom Örnsköldsviks kommun.

A. Ansvar för hamnanläggningarna innebär att ÖHL har tillstånd enligt miljöbalken för hamnverksamhet samt av Transportstyrelsen en godkänd hamnanläggning enligt IMO:s ISPS kod för hamn & sjöfartsskydd. I Oljehamn, Shell piren & Alfredshem ansvarar respektive företag verksam i hamnanläggningen för trycksatta rörledningar. ÖHL har ett totalt ansvar för underhåll, sjöfartsskydd (ISPS) och säkerhet för de flesta hamnanläggningar. I två hamnanläggningar har ÖHL endast ansvar för ISPS & säkerhet där har kommunen ansvar för underhållet.

- Oljehamn i Järved: ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.
- Framnäs: ÖHL ansvarar för säkerhet, ISPS och kommunen för underhållet.
- Stadskajen: ÖHL ansvarar för säkerheten; ISPS och kommunen för underhållet.
- Shell piren. ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.
- Hörneborg: ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.
- Alfredshem: ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.
- Domsjö: ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.
- Köpmanholmen: ÖHL ansvarar för underhåll, ISPS och säkerhet.

B. Ansvar för skärgårdstrafiken till de bebodda öarna i Örnsköldsviks kommun med m/f Ulvön samt m/f Minerva. Vintertid då havsisen är för svårforcerad för m/f Ulvön har ÖHL en svävare med namnet m/f Humlan i trafik. I skärgårdstrafiken ingår ansvaret för angränsningsbryggor för m/f Ulvön på öarna Trysunda, Strängöarna och Ulvön samt på fastlandet i Köpmanholmen. I verksamheten finns ett vandrarhem i Köpmanholmen samt en butik med tillhörande tankanläggning på Ulvön. Dessa anläggningar drivs av arrendatorer som har utbildning för att driva bland annat tankanläggningen på Ulvön. M/f Ulvön är utrustad med brandspruta för bekämpning av bränder i skärgården. Sjuktransporter utförs med bolagets fartyg som är utrustade med hjärtstarter. Besättning och personal vid biljettkontor genomgår årlig utbildning i hjärt- och lungräddning.

C. Ansvar för kombiterminalen i Arnäsfall innebär att ÖHL har tillstånd enligt transportstyrelsens föreskrifter att bedriva terminalverksamhet. Ett avtal finns upprättat mellan trafikverket och ÖHL som reglerar ansvaret för drift och underhåll av spåren. ÖHL upprättar årligen en rapport över verksamheten samt ev. avvikelser, rapporten skickas till Trafikverket. Inom terminalen finns 2 st. terminalspår där ÖHL ansvarar för drift och underhåll. Trafikverket utför årligen besiktningar av dessa spår.

Verksamheten vid terminalen utgörs i huvudsak av lastning- och lossning av järnvägsvagnar. Under året har lagring på asfaltsplan och lastning av järnvägsvagnar med bränsleflis gjorts för transport till Nykvarn. Samt lastning betongkonstruktioner från Strängbetong till järnvägsvagnar för transport till södra Sverige.

Verksamheten vid terminalen omfattar även ett större magasin (1 800 m²) som under året sålts av kommunen till ett lokalt åkeri, 2 tälthallar, några containrar samt ett garage. Hamn & Logistik har under året avvecklat kundavtalen i magasinet då kommunen sålt fastigheten. Tälthallarna och containrarna hyrs efter förfrågan ut till kund. För att förse egna fordon med drivmedel finns inom terminalen även en cistern (3 m³).

ÖHL's organisation för säkerhetsarbete

ÖHL förhåller sig till de policydokument och styrande dokument som finns i kommunkoncernen samt de dokument som är specifika för vår verksamhet.

- Lagen om skydd mot olyckor (LSO)
- Lagen om extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH)
- Säkerhetsskyddslagen
- Säkerhetspolicy
- Målsättningar, organisation, ansvar samt uppföljning av säkerhetsarbetet.
- Riktlinjer, rutiner och anvisningar mm för säkerhetsarbete
- Handlingsprogrammet för trygghet i säkerhet
- Krisledningsplan vid allvarliga samhällsstörningar och extraordinära händelser samt höjd beredskap
- Reglemente för krisledningsnämnd
- Krisplan
- Sjöfartsverkets författningssamling
- Transportstyrelsens författningssamling
- EU-förordning lag om sjöfartsskydd
- EU-direktiv för hamnskydd
- IMO ISPS koden
- Risk och sårbarhetsanalys
- Övnings och utbildningsplan
- Översiktlig beskrivning av försäkringsskyddet
- Försäkringsvillkoren
- Säkerhetsskyddsanalys
- Informationssäkerhetspolicy
- Informationssäkerhetsinstruktioner

Skadeförebyggande arbete

Inom hamnverksamheten arbetas det kontinuerligt för att undvika att skador inträffar. Detta sker bland annat genom att inrapporterade avvikelserapporter, driftstörningar analyseras och åtgärder planeras in för att undvika att haverier inträffar eller i de fall det redan inträffat förhindra att det händer igen. Serviceavtal är upprättade för maskiner och kranar med tillhörande hanteringsutrustning och en årlig besiktning görs med godkänt besiktningsföretag för att i tid upptäcka och åtgärda brister hos maskiner, kranar och hanteringsutrustning. De kvartalsvisa skyddsronerna med efterföljande skyddsmöten innefattar brandsyn och ISPS. Underhållsplan för hamnanläggningarna är upprättad, underhållsplan revideras minst en gång om året.

Vi har även arbetat med Lås & Bom som syftar till att förhindra intrång på våra anläggningar.

Hamnanläggningarna Hörneborg och Alfredshem är en del av Domsjö industriområde och har ett yttre skalskydd i industriområdets staket med bemannad vaktstuga dagtid vardagar, övrig tid via KAC. Hörneborg har kameraövervakning från vaktstuga och KAC, det finns staket med möjlighet att låsa grindar. Alfredshem har eget staket och låsta grindar med kodlås. Övriga hamnar har staket och låsta grindar som kontrolleras regelbundet.

ÖHL samarbetar med den lokala brandkåren inom Domsjö industriområde, i Hörneborg finns ett cellulosamagasin utrustat med sprinklers. Det nya magasinet Hörneborg som till största del används för lagring av lignin i storsäck är utrustad med brandlarm. I Hörneborg finns en större fast monterad pumpanläggning för att försörja anläggningen med släckvatten. Övriga hamnmagasin har tillgång till släckvatten med magasinens närhet till havet, i Domsjö lagras sågade trävaror, Köpmanholmen lagras vindkraftverk, Lignin i storsäck och fiskfoder i storsäck. Vid tankfarmen har arrendatorn under året erhållit miljötillstånd med villkor för att lagra kemikalier och petroleumprodukter i hela anläggningen. Under 2018 har det lagrats Kaustiksoda i en cistern, Tallolja i två cisterner och Diesel i fem cisterner.

ÖHL följer den lagstiftning som gäller för av Transportstyrelsen godkända hamnanläggningar. Företaget har stöd i lagstiftningen (förordning EG nr 725/2004 lagen 2004:487 och förordningen 2004:283 om sjöfartsskydd) med möjlighet att kontrollera och avvisa obehörig personal från hamnanläggningarna.

Tillbud rapporteras skriftligen till våra skadesamordnare som ansvarar för att inrapporterade tillbud utreds och anmäls till försäkringsbolaget. Större tillbud med obehöriga personer i hamnanläggningarna rapporteras till Polis, KBV och Transportstyrelsen.

Vid tillståndspliktig hantering av brandfarlig vara skall det finnas minst en utpekad ansvarig för hanteringen, så kallad föreståndare för brandfarlig vara. Föreståndarens uppgifter är att vara ansvariga för att den brandfarliga varan förvaras och hanteras på ett riktigt sätt.

Vid påfyllning av bränslestationen på Ulvön lägger besättningen enligt fastställd rutin ut skyddslänsar och bemannar Mf Ulvön med skumkanon. Besättningen gör årliga övningen i samråd med räddningstjänsten.

Vid kombiterminalen arbetas det kontinuerligt för att undvika att skador inträffar. Detta sker bland annat genom att incidenter och störningar analyseras och åtgärder planeras in för att undvika att haverier inträffar eller i de fall det redan inträffat förhindra att det händer igen. Serviceavtal är upprättade för maskiner och fordon. En årlig besiktning görs med godkänt besiktningsföretag för att i tid upptäcka och åtgärda brister. Drivmedelscisternen, vilken besiktas regelbundet, är placerad i låst container utanför garaget. Tankning sker i garaget vilket innebär att eventuellt spill som uppstår hamnar i avloppet från garaget vilket avleds via oljeavskiljare. Absorptionsmedel finns även i beredskap om större spill skulle ske. Hela kombiterminalen i Arnäsvall är inhägnad. Två in- och utfarter finns till terminalen. Båda dessa utgörs av låsta grindar som övervakas med kamera. I och med detta förhindras obehörigt tillträde till området. Tillbud rapporteras skriftligen till våra skadesamordnare som ansvarar för att inrapporterade tillbud utreds och anmäls till försäkringsbolaget.

Systematiskt brandskyddsarbete

ÖHL använder de dokument som är framtagna och avser hela kommunkoncernen.

Personalen i ÖHL genomgår regelbundet utbildning i heta arbeten. Besättningarna på m/f Ulvön genomför brandövning och säkerhetsövning två gånger om året då provas även vattensprutan på toppbryggan.

Brandsläckare i ÖHL's anläggningar och monterade på och i maskiner kontrolleras enligt uppgjort schema av godkänt företag genom kommunkoncernens ramavtal.

Under året har arbetet med att skapa rutiner för att anpassa verksamheten till den nya föreskriften (MSBFS 2013:3) om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor påbörjats. Föreskriften började gälla den 1 oktober 2013. Bolaget och Räddningstjänsten har gjort brandsyn av samtliga fastigheter. ÖHL gör löpande brandtillsyn vid bolagets anläggningar, fastigheter och maskiner vid skyddsronnd.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

ÖHL bedriver systematiskt arbetsmiljöarbete SAM i samtliga anläggningar. Det görs kvartalsvisa skyddsronder i bolagets alla anläggningar. I bolaget hålls skyddsmöten varje kvartal där deltar ledningen för bolaget samt arbetstagarrepresentanter, skyddsombud och vid behov företagshälsovården och andra sakkunniga.

Riskanalys och riskinventering

ÖHL har under året arbetat med riskhantering kopplat till den årliga uppdateringen av affärsplanen. Arbetet har genomförts i ÖHLs ledningsgrupp.

Risikhanteringen har genomförts i tre delar. Först genomfördes en riskinventering för våra tre avdelningar; Hamn, Skärgårdstrafiken samt Kombiterminalen i Arnäsvall och Administration. Efter det arbetet genomfördes en bedömning över påverkan och sannolikhet för respektive risk.

Utifrån det kategoriserades de olika riskerna till olika tillhörigheter såsom; Medarbetare, Miljö, Kvalitet/verksamhet, Ekonomi och Externa olyckor.

Detta arbete har sedan använts i arbetet för affärsplanen och kommer att analyseras vidare i respektive avdelningars verksamhetsplaner.

Övrig riskhantering gällande arbetsmiljö och miljö genomförs löpande i verksamheten genom att riskbedömningar görs vid varje förändring i verksamheten med uppföljning av verksamhetsförändring och eventuella åtgärder.

Efter riskanalyser som gjordes 2014 i skärgårdstrafiken har åtgärdsprogram genomförts i bolagets färjelägen, m/f Ulvön och m/f Minerva har det gjorts årliga förbättringsåtgärder enligt bolagets underhållsplan och vid riskanalyser enligt SAM.

ÖHLs ledningsgrupp och medarbetare gör med hjälp av företagshälsovården Previa löpande riskanalys av bolagets hamnanläggningar, kombiterminalen och stuveriverksamheten vid Domsjö hamn & Köpmanholmens hamn.

Bolaget arbetar med verksamhetsplaner och en del i den är att ta fram åtgärder som syftar till att förbättra och säkra upp verksamheten.

Bolaget har avtal med säkerhetssamordnare som är certifierad av MSB.

Christer Ögren
VD

Mikael Johansson
Hamnchef

Årsrapport 2018 för Örnsköldsvik Airport AB

Inledning

Örnsköldsvik Airport AB (ÖAAB) äger, förvaltar och utvecklar kommunens flygplats.

Under 2018 så etablerades SAS som ny inrikes operatör på flygplatsen. Utvecklingen har passagerarmässigt varit väldigt positivt. Inköp av en uppvärmd hangar på 1180 m² har skett.

Inga skadegörelser på ÖAAB's fastigheter eller fordon har inträffat.

ÖAAB:s organisation för säkerhetsarbete

- ÖAAB förhåller sig till de policydokument och styrande dokument som finns i kommunkoncernen samt de dokument som är specifika för vår verksamhet
- ÖAAB har en Räddningsinstruktion enligt European Aviation Safety Agency (EASA) regelverk för godkändflygplats. Räddningsinstruktionen omfattar flygtrafikledning, flygplats-räddningstjänst, kommunalräddningstjänst, berörd polismyndighet, Landstinget Västernorrland samt eventuella andra organ.
Syftet med räddningsinstruktionen är att ge ovan nämnda samhällsorgan riktlinjer för samverkan vid de åtgärder som måste vidtas då luftfartyg befinner sig i nödläge.
- ÖAAB har en flygsäkerhetskoordinator, säkerhetsansvarig och en räddningstjänstansvarig som ansvarar för safety, security samt räddningstjänsten på flygplatsen.
- ÖAAB har ett kvalitet- och driftlednings System (QOMS 3.0) där alla våra rutiner, processer och avvikelser finns.
- Krisledningsplan för kris och krissituationer vid ÖAAB finns enligt kommunens styrdokument
- Det övergripande och yttersta ansvaret för allt säkerhetsarbete har verksamhetsansvarige.

Incidenter och skador

- ÖAAB rapporterar alla avvikelser i QOMS 3.0 och har regelbunden uppföljning på dessa rapporter kopplad till ev åtgärd. Vi rapporterar även in de tillbud/skador som är relevanta till Örnsköldsviks kommuns skadesamordnare.
- Skyddsronder sker regelbundet

Skadeförebyggande arbete

- ÖAAB har ett automatiskt brandlarm installerat med målet att kunna agera effektivt vid aktiverat brandlarm/utrymningslarm för att rädda liv, begränsa skador på människor, egendom och miljö. Larmet är kopplat SOS alarm i Sundsvall
- Bytt glykol i golvvärmsystemet på hangar så det klarar en temperatur på -25 grader när/om den kallställs.

- Utökat skalskydd och organisation med inriktning på bevakning.
- Larmfunktion på grindar för låsning
- Särskild kontroll enligt ELSÄK-FS 2008-3
- Byte av gamla el centraler och lysrörsarmaturer.
- Byte av dörrar för att minimera köldläkage i byggnader.
- ÖAAB har en miljöstation avsides placerat där alla containrar för uppsamling av diverse avfall finns. Byggnaden är placerad inom inhägnat område, detta för att minimera risk för anlagda bränder med brännbart materiel från ÖAAB egen verksamhet samt övriga företag som verkar på ÖAAB.
- ÖAAB har en underhållsplan för alla fastigheter som vi följer upp årligen. Vi har avtal med entreprenörer som sköter visst underhåll övrigt underhåll sker med egen personal. Med denna uppföljning av statusen på våra fastigheter så känner vi oss trygga och hoppas kunna minimera eventuella skador på fastigheterna.

Utbildning och information

- Utbildning har skett på egen personal samt på personal från företag som hyr våra lokaler för att de ska få kunskap och förstå innebörden av ett systematiskt brandskyddsarbete. Att man känner till lagtexten i "Lagen skydd mot olyckor" samt "Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap" (MSB) föreskrifter och att man praktiskt kan utföra arbetet.
- Övergripande riskanalys sker årligen vid framtagande och uppdatering av affärsplanen.
- Riskutredning gällande brandfarliga och explosiva varor är upprättad.
- ÖAAB har en riskanalys enl Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Riskanalysen uppdateras vid behov och godkänns av den verksamhetsansvarige.
- Den beredskap med personal och egendom som Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 2 kap. 4§ meddelar är kopplad till den verksamhet som ligger till grund för klassningen som 2 kap 4 § anläggning, vilket detta fall är den flygrelaterade verksamheten. Referens SOU 2002:101
- Flygplatsens uppfattning är att beredskap med personal och egendom som paragrafen meddelar är kopplad till den verksamhet som ligger till grund för klassningen, vilket i detta fall är den flygrelaterade verksamheten. Riskanalysen avser således endast denna verksamhet. Analys av de övriga verksamheter som bedrivs inom Örnsköldsvik Airport, hangarer, tankanläggning, transporter till och från flygplatsen samt flygrelaterade händelser som ligger utanför Örnsköldsvik Airport geografiska ansvarsområde sker inom ramen för den kommunala riskanalysen.
- Flygplatsens ansvarsområde avgränsas av flygplatsområdet samt 1000 meter i båda inflygningsriktningarna. Flygplatsen ansvarar inte för räddningsinsatser i omkringliggande vatten. Flygplatsens resurser arbetar med den initiala räddningsinsatsen dvs skapa överlevnadsbar miljö, skydda evakuering samt säkra skadeplats.

- ÖAAB utför det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) på brandövningsdagar. Detta medför att våra medarbetare som är utbildade brandmän har SBA inlagt i schemat med återkommande intervall. Detta dokumenteras och uppföljning sker kontinuerligt av vår räddningstjänstansvarig.
- Följande situationer är de som anses kunna orsaka allvarliga skador på människor eller miljö, och samtidigt har en direkt koppling till flygverksamheten.
 - Haveri
 - Varningslarm
 - Olika typer av kollisioner där ett flygplan är involverat
 - Bränsle- eller oljespill
 - Brandlarm fastigheten

Örnsköldsvik Airports uppfattning är att organisationen håller god beredskap inför de presenterade riskerna och att org. uppfyller enligt LSO 2kap § 4 "... skälig omfattning..." bekostnad av resurser, personal och övriga vidtagna åtgärder. Räddningsstyrkan kan på ett mycket bra sätt hantera de eventuella konsekvenser som kan uppkomma i samband med den flygrelaterade verksamheten vid anläggningen.

Vidare anser Örnsköldsvik Airport att de riskreducerande åtgärder som vidtagits är att anse som rimliga för att förhindra eller begränsa skador kopplade till den flygrelaterade verksamheten.

Samverkan och utbildning

- Övning har skett med andra kommunala bolag och förvaltningar
- Säkerhetsansvarig är med i kommunens säkerhetsgrupp.
- ÖAAB är med i externa forum inom SRF (svenska regionala flygplatser)

Robert Gyllroth

VD

Joachim Wiklund

Flygsäkerhetskoordinator

Årsrapport säkerhetsåret 2018 för Umeå kommun

Inledning

Umeå kommun har under 2018 varit föremål för en omfattande omorganisering, där ett centralt inslag har varit att forma åtta förvaltningar. Tidigare har kommunen övergått från flera förvaltningar till endast en förvaltning. De nyinrättade förvaltningarna är:

- Stadsledning
- Samhällsbyggnad
- Fritid
- Kultur
- Utbildning
- Teknik och fastighet
- Stöd och omsorg
- Äldreomsorg

Den nya organisationen gäller fr o m 2019-01-01.

Säkerhetsarbetet inom Umeå kommun 2018 har haft ett extra fokus på valet och valprocessen. Bland annat har ca 600 valarbetare erhållit utbildning i riskhantering (se nedan under 5. Utbildning och information.)

Skadeåret 2018 har inte avvikit i någon större utsträckning från föregående år. Noterbart är dock att antalet bränder i byggnader inte har varit större sedan åren innan Umeå kommun tecknade försäkring hos SKFAB 2009.

Antalet skador som har anmälts till SKF AB för utredning framgår av nedanstående tabeller.

Ansvarsskador	Antal
Personskador	19
Vårdskador	2
Skador på annans egendom	9
Övriga ansvarsskador	5
Totalt	35

Egendomsskador	Antal
Brand	5
Vatten	2
Övriga	4
Totalt	11

Kommunens organisation för säkerhetsarbete

Umeå Brandförsvaret bildade under 2018 tillsammans med räddningstjänsterna i Vindelns kommun och Robertsfors kommun *Umeåregionens brandförsvaret*. I samband med detta inrättades en ny politisk nämnd benämnd *Umeåregionens brand- och räddningsnämnd*.

Umeåregionens brandförsvaret har uppdraget att samordna, stödja, följa upp och utveckla kommunens säkerhets- och trygghetsarbete samt ska aktivt skapa förutsättningar för de kommunala verksamheternas säkerhetsarbete.

Umeåregionens brandförsvaret arbetar utifrån Umeå kommuns program för säkerhet och trygghet som antogs av kommunfullmäktige i juni 2013 och reviderades och antogs på nytt 2015. Revidering har även pågått under 2018 i och med att programmet ska antas på nytt under 2019. Programmet utgår från Lag om skydd mot olyckor, Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra-ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, Säkerhetsskyddslagen, Kommunallagen samt föreskrifter från försäkringsgivare och omfattar såväl vardags säkerhet som oönskade, allvarliga och extraordinära händelser.

En viktig ingrediens i kommunens säkerhetsarbete är givetvis verksamheternas engagemang. I Umeå kommun finns inom de flesta verksamheterna och de kommunala bolagen en säkerhetssamordnare med uppdrag att samordna den egna verksamhetens säkerhetsarbete med utgångspunkt i programmet för säkerhet och trygghet. Verksamheternas säkerhetssamordnare träffas årligen i det interna nätverket SÄKSAM. Säkerhetssamordnarna och deras verksamheter erhåller stöd i form av utbildning och rådgivning från Umeåregionens brandförsvaret.

Incidenter och skador

Säkerhetsenheten för en kontinuerlig dialog med kommunens verksamheter kring skador och skadeutveckling.

Av naturliga skäl förs dialogen till största delen med Gator och parker och Fastighet. En del i dialogen rör trender – exempelvis ett ökande av antalet vattenskadorna som misstänks vara orsakade av brister i dagvattenhanteringen.

Under försommaren träffas Säkerhetsenheten och nämnda verksamheter i syfte att överblicka skadestatistiken och hitta trender. Därefter genererar verksamheterna åtgärdsförslag i syfte att bryta skadetrenden. Liknande träff äger rum i december.

Säkerhetsenheten har under 2018 även påbörjat en dialog kring skaderapportering (SIV) med ett par av kommunens verksamheter. Målet är att Umeå kommun ska komma igång med en utvecklad organisation för skaderapportering under 2019.

Skadeförebyggande arbete

Förebyggande av vattenskadorna orsakade av brandposter

Umeå kommun har sedan en handfull år tillbaka identifierat att väggbrandposter har orsakat vattenskadorna i privata fastigheter. Ett flertal av dessa skador har anmälts till SKF AB för utredning. Umeåregionens brandförsvaret startade mot bakgrund av detta upp ett förebyggande projekt med fokus dels på fysiska åtgärder och dels på information till berörda fastighetsägare.

De fysiska åtgärderna har bestått i att ta bort brandposter där de inte behövs eller renovera brandposter som uppvisar slitage.

Umeåregionens brandförsvaret har även bjudit in berörda villaägare/radhusägare till informations-träffar i syfte att öka kunskapen kring brandposter – framförallt avseende egenkontroll (läckage m m) så att man i god tid kan sätta in åtgärder och undvika vattenskadorna. Förutom Umeåregionens brandförsvaret har även kommunens va-bolag Vakins AB ingått i projektet.

Umeåregionens brandförsvaret har sedan några år tillbaka ansvaret för brandposter. Vid misstanke om skadade brandposter ska fastighetsägaren vända sig till brandförsvaret som då åtgärdar problemet.

Radhusinventering

Umeåregionens brandförsvaret har under 2018 arbetat med projektet radhusinventering.

Målsättningen med hela projektet har varit och är att säkerställa att radhusen i Umeå kommun har ett tillfredsställande brandskydd, främst avseende skydd mot brandspridning via vinden.

Projektet syftar också till att Umeåregionens brandförsvaret ska ha kunskap om hur brandskyddet är utformat i radhusen i Umeå kommun och även planerat för hur räddningsinsatser ska genomföras i dessa områden.

Gator och parkers strategiska arbete för en trygg och levande stadsmiljö

Gator och parker har sedan 2017 arbetat med utgångspunkt i ett strategiskt dokument benämnt *Gator och parkers strategiska arbete för en trygg och levande stadsmiljö*.

Ett viktigt inslag i Gator och parkers strategiska arbete är att Umeå kommun ska kunna tillförsäkra de som bor, vistas eller verkar i Umeå en trygg offentlig miljö. Detta innebär bl a att man lägger extra energi på att infrastrukturen ska vara säker och välfungerande. Detta inbegriper gator, torg, parker och lokaltrafik.

Under 2018 har Gator och parker samarbetat och samverkat kring trygga utomhusmiljöer med olika samhällsaktörer, bland vilka Polisen, socialtjänsten och UmeBrå kan nämnas. Fokus har legat på trygga utomhusmiljöer för unga, äldre och kvinnor.

Gator och parker, Polisen och UmeBrå har även under det gångna året genomfört kontinuerliga medborgardialoger med kommunens medborgare. Under 2018 har man fokuserat på Ålidhems centrum, Holmsunds centrum, Umeå centrum samt Hörnefors centrum. Polisen har även besökt ungdomsgården i Hörnefors samt en pensionärsförening i Umeå.

Under 2018 har Gator och parker vidare tagit fram ett fotgängarprogram som bland annat behandlar trygghetsfrågor. Fotgängarprogrammet fokuserar på barns väg till skolan och att föräldrar ska känna förtroende att låta sina barn promenera själva till skolan.

Dagvattenprogrammet

I tidigare årsrapporter har Dagvattenprojektet beskrivits. Dagvattenprojektets syfte var att identifiera risker i samband med extrema skyfall. Med denna riskbild som grund genererade projektet ett antal åtgärdsförslag. Ett av åtgärdsförslagen var att kommunen skulle utarbeta ett strategiskt styrande dokument som beskriver aktörer, roller och ansvar samt vilken ambition kommunen ska ha när det gäller motståndskraft mot extrema skyfall (översvämningar). Den sistnämnda delen berör till stor del framtida investeringar ämnade till förebyggande insatser.

Projektet med att utarbeta Dagvattenprogrammet har pågått under 2018 och kommer att slutföras innan sommaren 2019.

Utbildning och information

Utbildning i personlig säkerhet för förtroendevalda

Säkerhetsenheten har under 2018 bedrivit en omfattande utbildningsverksamhet inom säkerhetsområdet. Ett stort fokus har legat på utbildning i personlig säkerhet för kommunens förtroendevalda.

Samtliga nämnder och kommunfullmäktige har under året erhållit utbildning som fokuserar på de risker som omgärdar det politiska uppdraget (hot och våld). Utbildningen låg lämpligt i tiden då den genomfördes i god tid innan valet 2018. Dessutom har antalet fall av olaga hot (hot om våld) ökat markant under de senaste åren. Förtroendevalda exponeras också i större utsträckning under valrörelsen (media och valstugor på gator och torg).

Utbildningen baseras på Säkerhetspolisens vägledning *Personlig säkerhet*.

Utbildning i hothantering för Socialtjänsten

Medarbetare inom individ- och familjeomsorgen placerade i socialtjänstens hus har erhållit utbildning i hothantering (hot och våld). Ca 200 medarbetare erhöll utbildningen.

Utbildning i riskhantering för valarbetare

Säkerhetsenheten har vidare med anledning av valet 2018 utbildat kommunens valarbetare i riskhantering. Utbildningen fokuserar på de risker som kan störa valprocessen och hur dessa risker kan hanteras. Denna utbildning kommer även att genomföras för de valarbetare som engageras i samband med valet till Europaparlamentet i maj 2019.

Samverkan och utveckling

UmeBrå är Umeå kommuns lokala brotts- och drogförebyggande råd som har ambitionen att skapa trygghet och delaktighet i ett ungt, modigt och växande Umeå. UmeBrå är ett sektorsövergripande nätverk som består av representanter från Umeå kommun, Västerbottens polismyndighet och Västerbottens läns landsting.

Umeåregionens brandförsvaret deltar också aktivt i olika lokala, regionala och nationella nätverk.

Umeåregionens brandförsvaret har en ledamot i Svenska Stöldskyddsföreningens (SSF) regionala styrelse. Ledamöterna i övrigt kommer från polisen, länsstyrelsen, Skellefteå kommun samt från försäkringsbranschen. Styrelsen fattar beslut om och genomför informationskampanjer avseende skade- och brottsförebyggande i framförallt Umeå och Skellefteå.

Kommunen deltar även som representant i SKLs nätverk för kommunal krisberedskap (NKK). Nätverket träffas två gånger årligen i syfte att tillsammans med SKL diskutera aktuella frågor, samt ge SKL input i hur de ska förhålla sig till aktuella händelser inom krisberedskap.

Kommunen ingår vidare i det regionala nätverket Umeåregionens beredskapsgrupp. Nätverket strävar bl a efter att gemensamt avhandla beredskapsfrågor som berör samtliga sju kommuner som ingår i Umeåregionen.

Kommuninternt sker samverkan löpande med verksamheternas och bolagens säkerhetssamordnare.

Umeåregionens brandförsvaret

Säkerhetsenheten